Štev. 107. Maribor, dne 19. septembra 1913. Letnik V.

Naročnina listu:
Celo leto . . K 12·—
Pol leta . . „ 6·—
Četrt leta . . „ 3·—
Mesečno . . „ 1·—
Zunaj Avstrije:
Celo leto . . K 17·—
Posamezne številke :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila se računijo po 12 vinarjev od 6redne petitvrste: pri večkratnih oznanilih velik ::: popust. :::
„Straža“ izhaja v pondeljek, sredo in petek ::: popoldne. :::
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor Koroška ulica 5. = Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.–12. ure dopold.

Prokleto delo.

Slowenischer Schülerkurs. Der diesjährige, vom k. k. Landesschulrate genehmigte slowenische Schülerkurs für Knaben vom 4. Schuljahre an beginnt Mittwoch, den 1. Oktober. Er giebt den Schülern, die sich den gewerblichen Berufen oder den Mittelschulen zuwenden wollen, Gelegenheit, die zweite Landessprache auf eine leichte Weise zu erlernen. Da in der 4. Klasse der Knabenbürgerschule Slowenisch als Unterrichtsgegenstand eingeführt ist, so kann der Besuch des slowenischen Schülerkurses umsomehr empfohlen werden.

(Slovenski tečaj za učence. Letošnji, od c. k. deželnega šolskega sveta potrjeni slovenski tečaj za šolarje-dečke od 4. šolskega leta naprej se prične v sredo, dne 1. oktobra. Učencem, ki se hočejo posvetiti kakemu obrtnemu poklicu, ali hočejo v srednje šole, nudi priliko, da se na lahek način nauče drugi deželni jezik. Ker je v 4. razredu deške meščanske šole vpeljana slovenščina kot učni predmet, priporočamo obisk slovenskega šolarskega tečaja še tembolj.)

* * *

Slowenisch leicht gemacht wird in den praktischen sechsmonatigen Unterrichtslehrgängen, deren Eröffnung vergangenen Dienstag im Gebäude der Landesbürgerschule stattfand. Die Unterrichtsstunden für die Anfänger sind jeden Dienstag und jeden Freitag, für die Vorgeschrittenen aber jeden Montag und Mittwoch von halb 8 bis halb 9 Uhr abends. Monatliches Unterrichtsgeld beträgt 4.50 K. Zutritt hat jedermann ohne Unterschied des Geschlechtes, Standes und Alters.

(Lahko se je naučiti slovenščine v praktičnih šestmesečnih poučnih tečajih, ki so se pričeli zadnji torek v poslopju deželne meščanske šole. Učne ure za začetnike so v torkih in petkih, za one, ki že nekaj znajo, v pondeljkih in sredah od pol 8. do pol 9. ure zvečer. Mesečni poučni prispevek znaša 4 K 50 vin. Vstop ima vsakdo brez razlike spola, stanu in starosti.)

* * *

Zgorajšnji dve notici smo povzeli iz glavnih glasil spodnještajerskega nemštva in renegatstva — prva je bila v „Marburger Zeitung“ od zadnje sobote, druga v „Deutsche Wacht“ od zadnje srede — in jih priobčujemo za to, ker z drastičnim naglasom razkrivata vso perfidijo in zlobo naših narodnih nasprotnikov, ki ne dopuste, da bi se slovenski otroci učili svoje materinščine ter jih za to love in silijo v samo-nemške šole.

Vpisovanje otrok je sicer že za nami, vendar se hočemo nekoliko pobaviti s tema noticama, ker nudita onim slovenskim starišem, ki se niso dali premotiti, veliko zadoščenje, onim, ki so se pustili preslepiti, pa povesta, da so zakrivili na svojih otrocih težak zločin.

Kaj sledi iz obeh zgorajšnjih notic?

Prvič: slovenščina ni tako brezpomembna in nepotrebna, kakor Nemci to radi dokazujejo. Če bi se je nikjer ne rabilo in če bi bila samo jezik zarobljencev, kravjih pastirjev in postopačev, bi se je Nemci ne učili, bi je ne priporočali zlasti onim, ki hočejo v obrt ali srednje šole, bi ne plačali za učenje tega jezika mesečno več kron. Nasprotno! Slovenščina je pri nas enakoveljavna in enakopotrebna kot nemščina. za to priporočajo njeno učenje toplo še glasila onih nestrpnih Nemcev, ki bi vse Slovence radi potopili v žlici vode

Drugič: Nemci radi smešijo pismeno slovenščino kot skrpucalo nekaterih „hujskačev“, ki se nikjer ne govori. Z namenom, da bi naš jezik sramotili, pravijo, da je „novoslovenščina“ nerazumljiva, da je niti ljudstvo ne umeje, da je to jezik, ki ga govore samo nekateri v Ljubljani in razni nezavedneži to celo potrjujejo. Glupost! Skupni književni jezik enega naroda mora biti seveda nekoliko drugačen, kot so posamezni dialekti. Tako kot se govori v posameznih krajih — in vsaka vas ima svoj glas — se seveda ne more pisati, ker bi nastala iz tega nepopisna zmešnjava. Poglejte samo med Nemce! Njihovi dialekti so med sabo tako različni, da se kak zgornještajerski Jokel in kak krofasti Korošec niti razumeta ne. Znate lahko književno nemščino povsem pravilno, toda če vas zanese pot tja gori med švabske kmete, jih ne boste razumeli. To se pa pravi: tudi nemški književni ali pismeni jezik je drugačen kot je govor priprostega ljudstva. Nobeden Nemec ne pade z znanjem tega jezika iz neba in če se ga pozneje ne uči v šolah, ga tudi ne zna. Med pravilno nemščino in med pravilno slovenščino ni tedaj v tem oziru nobene razlike: oboje se je treba učiti. Zato se uče Nemci v svojih šolah pravilne nemščine in za to se moramo mi Slovenci učiti v svojih šolah pravilne slovenščine.

Tretjič: Vsa podla hudobija onih, ki zabavljajo čez književno slovenščino, se kaže najbolj v tem, da imajo s tem obrekovanjem samo ljudi za norca. Mislite, da se Nemci v zgoraj naznanjenih tečajih uče kak slovenski dialekt, mislite, da za to plačujejo učitelja, da bi se naučili, kako govore v Prlekiji, ali na Pohorju, ali v Savinjski dolini? Nikakor! V teh tečajih se uče Nemci pravilne slovenščine, takoimenovane „nove slovenščine.“ Ni jim mar dialektov, ampak pismenega jezika se hočejo naučiti, ker vedo, da jim je le s tem pomagano, da le to kaj pomeni. Če se pa Nemci uče pravilnega, skupnega jezika, potem se moramo tega še toliko bolj mi kot rojeni Slovenci. Trditev, da se otroku slovenskih starišev ni treba učiti slovenski, ker zna to že od doma, je za to prava hudičeva izmišljotina. Kakor drugih stvari, tako ne zna otrok od doma tudi jezika. Učiti se je treba vsega, učiti se je treba tudi pravilnega, slovenskega jezika, onega jezika, ki se ga uče tudi Nemci, onega jezika, ki ga priporočajo tudi Nemci za obrt in za srednje šole.

Četrtič: Zakaj Nemci nasprotujejo učenju slovenščine, zakaj love slovenske otroke v popolnoma nemške šole? Lahek odgovor: Nemci hočejo, da bi ostali slovenski otroci — butci, ki ne znajo ne pravilne slovenščine in ne zadostno nemščine. Taki-le butci se potem ne morejo izobraziti, ostanejo brez boljšega znanja celo življenje in Nemci imajo potem dovolj hlapcev in dekel, oni imajo potem dovolj takih, ki garajo in trpijo za preobjedene nemške gospode.

Še nekaj! Nemci vedo, da se pride v življenju veliko lažje naprej, če se zna več jezikov pravilno pisati in brati. Pri obrtnikih, pri trgovcih, po uradih pridejo taki, ki znajo oba jezika, veliko lažje naprej in je njihov zaslužek veliko boljši. Na boljša mesta se sprejemajo samo taki. Če pa hočejo v sedanjih težkih časih, ko je povsod velika konkurenca in je težavno priti do boljšega kruha, Nemci priti do teh boljših mest, je treba, da se nauče slovenščine in ubijejo konkurenco. Zato slovenski otroci v nemške šole, kjer se

PODLISTEK.

Kriva prisega.

(Povest; spisala Marica Topolnikova.)

(Dalje.)

„. . . Kakor druga leta, poslala bom tudi letos dekle in hlapce pomagat sosedom, in sosedje pridejo potem pomagat nam in tako bomo z božjo pomočjo vse lepo pospravili, mogoče še prihodnji teden.“

„Prihodnji teden pa mene ne bo doma, a ti ne moreš biti povsod, v gostilni, kuhinji in pri delavcih“, odgovarja mož že precej jezen, da mu žena ne gre na roko.

„Tako, tega pa nisem vedela, Jože. Pa saj se ti ni treba jeziti, lahko se tudi drugače pomeniva — kakor vedno. Nisem te mislila žaliti, povedala sem le svoje mnenje. Pa kam odideš? In kar cel teden izostaneš?“

„Mogoče cel teden, mogoče ne cel teden, kot bom pač izostal. Ko bom prišel, boš me videla“, de na pol jezno, na pol šaljivo Jože.

Žena se je obrnila molče in odšla v kuhinjo. Takih pogovorov ni bila vajena. Mož ji je bil vedno tako ljubeznjiv in odkritosrčen, da si boljšega kar ni mogla želeti. A danes se ji dozdeva tako čuden. In študira, pa študira, kaj neki ima, da tako tišči z delom in kaki opravki ga čakajo v prihodnjem tednu, ko je pa vendar že pretekli teden hodil po vinski trgovini ter nakupil vina za dolgo naprej. A pomirila se je, misleč, da ji bo že še razložil, kam da gre in sklenila, po njegovi želji naprositi delavcev.

Bil je lep nedeljski popoldan. Vaščani so se kakor navadno po nedeljskih popoldnevih, zbirali počasi, eden za drugim, za mizo, pod košato Koprivnikovo lipo, ki je, kakor bi bila ponosna na svojo starost, nalahko šumljala s svojim listjem in mogočno razprostirala svoje vejevje ter delala senco daleč na okrog.

Spoštovali so Jožeta Koprivnika in ni se jim zdelo žal grošev, ki so jih izdali za nekoliko bokalčkov vina ter se porazgovorili o mnogih važnih stvareh pri gospodarstvu.

Najprej so prihajali možje, potem so pa prišle še žene, večinoma vse z izgovorom, da morajo priti klicat moža k večerji. Drugače pa ni bila nobena jezna, ako ji je odšel, ampak še sama je rada prisedla in izpila par kozarcev ter zinila katero. O kakem pijačevanju pa seveda ni bilo niti govora.

„Pa kje neki tiči danes Jože, da ga nič ni med nas“, so vpraševali eden za drugim Reziko, ki se je sukala med njimi in jim stregla.

„Pokliči ga vendar, ta zaspanec gotovo spi, in reči mu, da je noč za spanje in ne dan. Saj potem zopet cel teden nismo skupaj, ker mora vsak za svojimi opravki.“

„Ne spi, ne, ampak nekaj bere. Pravkar sem bila v zgornji sobi pri njem ter ga silila, naj pride dol. Obljubil mi je, da pride takoj, ko še neke zelo važne stvari prebere.“

„Tako, tako, potem ga pa le pustimo, gotovo bere kaj koristnega in poučnega o gospodarstvu, da nam pozneje pove“, so modrovali nekateri.

„To je res mogoče! O umni živinoreji, o praktičnem kmetijstvu, ali kaj važnega iz „Gospodarskih Novic“, saj je Jože pameten gospodar“, so dodali še drugi.

Vrstili so se potem pogovori, dobra Jožetova kapljica je razvezala jezike pridnim možakarjem in njihovim ženicam, da je kaj hitro potekel popoldan in se približal večer.

Na Jožeta so že skoraj pozabili, ker ga le ni hotelo biti v njih družbo, kakor drugekrati.

Rezika je večkrat nestrpno pogledovala na zgoranja okna, se li mogoče ne prikaže Jožetova glava, a nič ni bilo opaziti. Njegovo obnašanje se ji je zdelo v zadnjem času tako strašno sumljivo.

Proti večeru se spomni opoldanšnjega pogovora zaradi žetve in delavcev. Hitro stopi med vaščane in poprosi, naj pač kolikor mogoče največ žanjic pride drugi dan k njim, ker Jože želi, da bi že poželi žito, kajti v prihodnjem tednu ga ne bo doma.

Ljudje so se čudili in odsvetovali, da je pač še prezgodaj, da je žito še zeleno, a ker le ni odnehala, so ji obljubili, ker so jo spoštovali in imeli radi. Ob večernem mraku so se pa razšli vsak na svoje domovje.

Po njih odhodu je mlada žena pogledala še v hleve k živini, je li vse dobro opravljeno, so kleti in shrambe dobro zaklenjene, in v kuhinjo, če je večerja že pripravljena.

Za njo je skakljal mali sinček Jožek in vedno kaj brbljal ter jo vpraševal po svoje. A danes ni imela za njega dovolj odgovorov, tu in tam ga je še površno poslušala in mu malomarno kaj razlagala. Njene misli so bile drugod, njena duša je bila žalostna. Temne slutnje so jo prešinjale, v duhu je videla nekaj težkega, strašnega. . . .

Ni si vedela razložiti, kaj bi naj to bilo, vendar je danes prvikrat po preteku treh let zakona začutila, da bo še težak križ, katerega si je naložila, ko je vzela Jožeta.

Šla ga je klicat k večerji. Našla ga je ravno na tistem mestu, kakor je sedel popoldne, sklonjenega nad nekimi papirji.

Bil je tako zamišljen, da je niti slišal ni, ko je vstopila. Vzdramil ga je šele mali Jožek, ki je poskočil naprej, ga potresel ter zaklical kar na vse grlo:

„Ata, papat!“

Jože se je nasmejal, vzel ga v naročje, sukal in zibal ga, kakor bi hotel s tem zakriti zadrego, v katero je prišel ob nenadnem, ženinem vstopu.

„Jože, kaj ti je vendar prišlo, da kar cel popoldan presediš v tej sobi? Poglej, zunaj pod lipo je bilo tako prijetno, sosedje so te tako želeli, a nisi hotel med nje. In vendar od njih živimo, ker nam

nenauče slovenščine, nemški otroci pa magari v dragoplačane tečaje, samo da bodo zmožni slovenščine. Namen bo potem dosežen: Nemci bodo pobrali dobra mesta in si bodo ustvarili udobno življenje, Slovenci bodo pa proklinjali zaslepljenost svojih starišev in — stradali.

Našemu dijaštvu.

Te dni so se zopet odprla šolska vrata, zopet se je pričelo novo šolsko leto. Dijaki! Prišli ste zopet zidat stavbo svojih ciljev in vzidati hočete v to stavbo nov kamen, kamen, ki mora biti okrašen z lepimi deli za Boga, domovino in narod. Prva dolžnost dijaka je, da natančno in vestno izpolnjuje svoje stanovske dolžnosti, pa vendar, to bi bilo premalo, kajti:

Dolžan ni samo, kar veleva mu stan,
kar more, to mož je storiti dolžan.

Dijak, ki hoče biti kedaj voditelj naroda v katerem si bodi stanu, se mora na to že sedaj skrbno pripravljati: on naj bo svetilnik ljubezni do rodne grude in jezika materinskega. Dal se vam bo v roko plug, da razorjete ledino, pognojeno od vaših prednikov.

Kakšen pa mora biti dijak?

Dijak mora biti strogo katoliško-naroden in odločen nasprotnik vsemu, kar sramoti križ in cerkev. Svojega pravega prepričanja se ne sme nikjer in nikoli sramovati, temveč ga vedno očitno kazati. Za legitimacijo naj bo vsakemu „Koledarček“ katoliško-narodnega dijaštva, kateri naj ne manjka v nobenem žepu naših dijakov. Ne kupujte drugih koledarčkov po nemških in liberalnih prodajalnah in ga tudi ne sprejmite, če se vam zastonj ponuja, ampak vsak naj ima „Koledarček“ katoliško-narodnega dijaštva!

Katoliški dijaki!

11. ura je odbila! Zganite se iz svoje letargije. Naš narod še ima dovolj življenjskih moči, samo vzbuditi jih je treba. Dijaki! Umreti še nočemo. Ne obupajmo in ne prelivajmo solz za tužno domovino! Ne tarnajmo, temveč pogumno na delo! Ni junak, kdor vrže puško v koruzo in zbeži, ampak tisti, ki se bori za domovino do zadnjega zdihljaja in če treba, pade junaške smrti.

Dijaki! Torej na boj za naše katoliško prepričanje, na boj za naš procvit, da se že skoro rešimo iz krempljev nemških kraguljev!

Z Bogom za narod!

Otvoritev Društvenega doma na Hajdinu.

Hajdinska poljana, znamenita po najraznovrstnejših izkopinah, zlasti iz rimljanske dobe, ima okoli župnijske cerkve, posvečene sv. Martinu, nekoliko vzvišeno ravnico. To jako v vsakem oziru za stavbišča primerno ledino sta določila domača gospoda duhovnika kot prostor, kjer se naj zgradi Društveni dom. Ko je bil svet srečno kupljen, se je z veliko vnemo hitelo z zgradbo zaželjenega poslopja. Domačini so darovali les, pomagali z vožnjami in delom, darila v denarjih je nabiral večinoma le pri duhovnikih velečastiti gospod kaplan Šketa tako srečno, da je skoraj vse plačano. Vsi vrli Hajdinčani in sosedni rodoljubi so torej željno pričakovali slovesne otvoritve z združenimi močmi zgrajenega Društvenega doma, ki ima zraven prostorne dvorane še druge potrebne prostore.

K slovesni otvoritvi so prihiteli sosedje v častnem, domačini v ogromnem številu. Med odličnimi gosti smo opazili dva državna poslanca, gospoda dr. Korošca in gospoda Brenčiča, velečastitega gospoda Ozmeca, deželnega poslanca, velečastitega gospoda Kolariča, c. kr. gimnazijskega profesorja, velečast. gospoda Pšunderja, mestnega vikarija, in zraven zastopnikov učiteljstva najuglednejše gostilničarje in trgovce. Največ tujih gostov je bilo Cirkovčanov, katerih lepa vrsta mladih kolesarjev je bila radostno pozdravljena.

Po večernicah se je pomikala iz cerkve dolga vrsta zavednega ljudstva v procesiji pred slavolok, postavljen pred glavnim vhodom v društveno dvorano in po molitvi sv. rožnega venca je ob asistenci duhovništva blagoslovil bogato okrašeno društveno hišo mil. gospod prošt Jožef Fleck, ki je kot dekan hajdinske župnije v svoji znani postrežljivosti blagovolil uslišati tozadevno prošnjo domačega velečastitega gospoda župnika Ivana Tomana in pa odbora bralnega društva.

Po cerkvenem blagoslavljanju so obiskovalci hitro napolnili širno dvorano do zadnjega prostora. Zabrnel je zvonček in pevci so stopili na oder, ki je nas hitro spomnil velikih prireditev, prirejenih po vlč. gospodu Rožmanu, nekdanjemu kaplanu na Hajdinu. Kakor zaplapola bojni prapor pred mlado četo vojnikov, drnečih v mladeniški navdušenosti naprej, tako so zadoneli glasovi po gospodu D. Severu, domačem organistu, izvežbanih pevcev. Ferjančičev „Naš prapor“ je dvignil srca vseh navzočih in po burnem ploskanju smo z vidno napetostjo hoteli vse točke določenega sporeda kar mahoma videti na res krasno ozaljšanem odru. To seveda ni bilo mogoče, ker taki želji ne more nikdo ugoditi, zakaj nikakor niso hoteli prireditelji opustiti stare slovenske navade, pozdraviti vse goste.

To nalogo je spretno rešila gospodična Katica Pal. Slavila je ljubljeni dom, v katerem si želi mladina bistriti um, blažiti srce in ogreti dušo v ljubezni do Boga in slovenske govorice. V tem poslopju hočejo slišati nauk in opomin rajnega škofa A. M. Slomšeka, ki kliče vsem Slovencem: „Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličavne narodne domike.“ Tukaj v Društvenem domu žele imeti nadaljevalno nedeljsko šolo, v kateri se treba naučiti onega narodnega ponosa, ki povsod pogumno povdarja: Slovenka sem, Slovenec sem!

Ker je nas ta mladenka tako neustrašeno in prisrčno pozdravila, smo bili tem bolj radovedni, kakšne tovarišice ime gospodična, ki brez najmanjše bojazni pred svetom vsklika: „Marijin otrok sem!“ Ko smo jo opazovali med igro, smo kaj lahko verjeli, da je ona (Sakelšek Marija) svojo sestro (Žula Genofefa) spremenila s sodelovanjem svoje tetice (Zelenik Roza) v Marijinega otroka, katerega je v največje veselje stare Lize (Vratič Kunigunda) v svoj dom sprejela gospodična pl. Zvezda (Zupanič Antonija). Gospa pl. Denara (Godec Matilda) je spoznala biser ter ga svojim ljubkim otročičem ohranila. Elza (Zupanič Katarina), Klara (Zelenik Marija) in Anica (Kuhar Marija) bi pač s svojimi milimi prošnjami omečile vsako materino srce.

Živahno odobravanje prenarejene igre, ki se je začela in končala s pesmico, se je v pozdrav ponovilo na oder stopivšemu velečastitemu gospodu dr. Josipu Hohnjecu, preljubljenemu mladinskemu organizatorju, v katerega je mladina zrla s srčno zadovoljnostjo in hvaležnostjo, da je njej na ljubo opustil nameravano potovanje. Slavnostni govornik je v izbranih besedah v svoji požrtvovalni ljubezni do mladine podal za izobraževalno delo v Društvenem domu zanimivo sliko, na katero smo gledali, kakor na vshajajoče solnce. Govornik v spretno zamišljenem govoru določa smer našemu izobraževalnemu delovanju, ki ima sedaj v Društvenem domu blizu cerkve svojo trdnjavo. Nekdaj so naši pradedje pred Turki zidali trdnjave in tabore pri cerkvah. Luč iz cerkve je sijala na branitelje ter je osrčevala v boju proti sovražniku. Danes se nam ni treba braniti pred Turki, naš boj velja proti nič manj nevarnim nasprotnikom, ki nas hočejo streti z liberalizmom in nemškutarijo. Po puhlih frazah in psovkah nam jih je lahko spoznati. Brez temeljitega znanja so si vsi podobni; tisti, ki so študirali visoke šole, in tisti, ki so videli par razredov ljudske šole, vsi z enako naučenimi, znanimi, v plitvem, brezvernem časopisju dan za dnem se ponavljajočimi bedastočami sikajo proti naši sv. veri ter blatijo duhovnike in najboljše može. Kar govoriči doktor liberalec, ravno isto zna povedati vsak brezverni pisač in pomočnik v mali trgovini. Naša izobrazba stoji na trdnem, verskem prepričanju. Skala se ne premakne, mi stojimo tu, in na nas sije luč prosvete, prave izobrazbe, ki uči in vzgaja značaje. Naše ljudstvo ostane zvesto Bogu in slovenski domovini, liberalci in nemškutarji in vsi njihovi pajdaši pa puhli in lažnjivi frazi, samopašnosti in pijači. Božji blagoslov naj spremlja naše delo!

Mladenka T. Šketa iz Braslovč v lepem govoru navdušuje mladenke, naj pristopijo v bralna društva, naj živahno delujejo v dekliških zvezah, naj čuvajo povsod čast in dobro ime, ker so tudi one poklicane, da skrbe za boljšo bodočnost slovenskega naroda. V Društveni dom naj hodijo rade, liberalcev in nemškutarjev naj ne marajo, ker ti jih le vabijo na ples in v beznice, za kakšno izobrazbo pa nimajo nikake volje in smisla.

Izmed gospodov poslancev stopi na splošno željo na oder gospod dr. Anton Korošec. Z ozirom na obširen spored govori sicer kratko, toda kot znan mojster govornik temeljito osmeši liberalno frakarstvo, ki si je s pomočjo vernega kmečkega ljudstva postavilo Narodne dome, v katerih pa ne trpi kmeta in mu celo zapira dvorane v izobraževalne namene. (Klici: Ptuj, Ptuj, Ptuj!) Kmeta rabi liberalno frakarstvo le za štafažo in ob volitvah, sicer ga peha ven iz Narodnih domov. Ko se je hajdinski Društv. dom zidal, tedaj gotovo ni bilo nobenega liberalca, ki bi kaj pomagal, sedaj po končanem delu bo prišel

---

nosijo denar. Tudi k poslom nisi nič pogledal, kako so opravljali živino, jaz pa nisem imela veliko časa“, je rekla Rezika popolnoma mirno, dobro vedoč, da se z lepo besedo največ doseže.

„Eh, saj pa tudi ne bo vsega konec, ako me par ur ni spodaj. In če so sosedje tako hitro užaljeni, pa naj bodo, mi bomo še že tudi brez njih živeli, če nočejo več sem zahajati.“

„Dragi mož, ne govori tako! Brez sosedov bi vsestransko težko izhajali, kar se tiče gostilne in tudi poljskih opravil. Vidiš, vsi nam radi pomagajo, tudi žanjice sem že naprosila za jutri, kakor si želel. Sedaj pa le pojdi hitro k večerji, pripravljeno je vse!“

Šli so molče po stopnjicah.

Tudi pri večerji ni bilo one vesele živahnosti, kakor navadno.

Vsi so videli, da je gospodar nekam zamišljen, da mu leži nekaj na srcu, a niso razumeli, kaj bi li naj to bilo.

Zato so bili tudi tihi, mirni, boječ se, da ga mogoče motijo v njegovi zamišljenosti.

Ko so odvečerjali, je edina Rezika opazila, da ni molil z družino, kakor po navadi, niti pokrižal se ni . . .

III.

Teden je potekel brez posebnosti pri Koprivnikovih. Opravljali so različna dela, tudi žito vso pospravili, prvi v celi vasi. Sosedje so jim pridno pomagali.

Jože je hodil med delavci, nadzoroval hlapce in dekle, šel pogledat v gostilno, vse kakor po navadi. Le nekoliko molčeč je bil, in žene se je izogibal, kolikor se je največ dalo.

V nedeljo opoldne se je oblekel praznično, velel hlapcu, naj napreže, sam pa stopil k ženi, da se poslovi.

Bila je v sobi ter preoblačila malega Jožeka, ker popoldne pridejo zopet gostje in treba je, da je čist in snažen.

„Tako, Rezika, sedaj sem pripravljen, grem namreč v mesto na kakih par dni. Povabili so me nekateri gospodje, naj pridem tu in tam v njihovo družbo, ker je za človeka jako dobro in koristno, še posebno v sedanjem naprednem času, ako se še kaj zraven nauči in s kom boljšim občuje. Za dva, tri dni se že zopet vrnem.“

„In zakaj ostaneš več dni v mestu? Saj, ako greš samo v družbo, si lahko danes zvečer že zopet doma“, mu oporeka žena, ker se nikakor ni mogla sprijazniti z moževim obnašanjem v zadnjem času in njegovim odhodom.

„Ti tega ne razumeš. Povem ti o priliki vse. Morajo me najpoprej seznaniti z raznimi vednostmi sedanjega časa in za to moramo nekoliko dni izostati, da lahko prisostvujem pri raznih zborovanjih, ki se danes začnejo, da slišim različne govore in navodila, preden pristopim k naprednemu društvu. Dobil sem sicer že časopise, ki so mi jih poslali, vendar, kar človek sliši, je dosti lažje umljivo, kakor pa, — kar samo bere.“

„In kako je to društvo, Jože? Slutim in vem, da me ne varajo slutnje, ako trdim, da to društvo, katero imenuješ ti „napredno“, nima poštenih namenov, da ti bo ta napredek le v škodo, v časno in v večno nesrečo.“

„Ej, kako ste ženske sitne! Namesto, da bi si štela v čast, ako me tako imenitni gospodje iz mesta povabijo med se, v svojo družbo, mene, neukega, revnega kmeta, da se bolj izobrazim, da bom lažje živel, pa tako javkaš in si poješ kar brez orgelj.“

„Jože, Jože, pred kratkim si še čisto drugače govoril s svojo ženo. Morala bi biti pač neumna, ako bi še celo hvalila tiste ljudi, katere imenuješ ti „imenitne gospode“, kateri so rušitelji moje in tvoje sreče, ki so nama prvi zagrenili prej veselo, zakonsko življenje.“

„S teboj se itak ne da govoriti, ker se ne zavedaš, da živimo v naprednem času. Torej, za par dni se vidimo, do takrat si pa že izbij vse muhe iz glave. Tudi pridige ti ni treba za mene nikake pripravljati, kajti star sem dovolj in vem, kaj delam.“

In jezno je zaloputnil vrata in šel . . .

Neusmiljena usoda, ki preganjaš človeka! Nesrečen, katerega spremljaš že od rojstva, kateri čuti z vsakim korakom tvojo bližino, nesrečen pravim, ker mogoče nima niti pojma, zakaj ti mora kloniti glavo. Mogoče trpi še za grehe starišev, dedov in pradedov, mogoče da ga spremlja eno ali drugo prokletstvo, mogoče, in za to je nesrečen . . .

Še nesrečnejši je pa oni, kateremu se sreča pokaže, kateri jo prime, že živi v nji, a hipoma mu odtegne svoje spremstvo in že je nesreča tu, ki ga naj spremlja nadalje, skozi življenje, najbrž do konca dni . . . Da, usoda . . .

Rezika je bila po moževem odhodu popolnoma obupana. V duhu je videla, kako življenje se začne sedaj za njo. Vedela je, da je mož za njo izgubljen, da mu je družba, v katero bo zahajal, v škodo, ker se je v zadnjem času tako strašno izpremenil. Solze so se ji udrle in bridko je zajokala ter je plakala dolgo, dolgo .

Jok ji je olajšal srce. Vendar se je skoro sramovala solz, ko je pomislila, da je še Nekdo, ki gospodari z našo srečo in nesrečo, na katerega naj zaupamo, ter ga prosimo pomoči in tolažbe.

Pokleknila je pred podobo Križanega in molila dolgo za svojega moža, naj ji ga ohrani dobrega in poštenega ter ga ne pusti zabresti v prepad prevare, pogube . .

(Dalje prih.)

Za smeh.

Na cestni železnici.

Gospod: Ali je že polna Noetova barka?

Voznik: Osla še ni notri; kar vstopite!

Dobro priporočilo.

Gospodinja: Ali imate kako službeno izpričevalo?

Kuharica: O, najmanje dvajset!

Zdravnikova dobrota.

„Torej tudi vi, gospod zdravnik, za nekaj časa odpotujete?“

Zdravnik: „Res, naj se moji bolniki malo odpočijejo!“

jež liberalec in jež nemškutar, ki s pikanjem in zbadanjem želita pognati kmečko dobro ljudstvo proč od Društvenega doma, proč od izobraževalnega dela, katerega liberalec ne trpi. Giftne krote bodo plazile proti Društvenem domu sem iz mesta, vendar mladina ne bo sledila nemškutarskim naukom. Prej niso pomagali pri delu, tudi sedaj jim ne bomo pustili — razdirati. To priča nova stavba, tako želi tudi slovenska mladina. Kratkemu govoru je sledilo dolgotrajno odobravanje.

Kaj primerno je poučnim govorom sedaj zadonela Volaričeva skladba: „Slovenskim mladenkam“, katerih prijetne glasove je s finim čutom prav dobro spremljal gospod V. Drevenšek na harmoniju.

Za smeh in bučno veselost so še poskrbeli „Junaki.“ Že sam kurnik, ki ga je na oder pricitral Robota (D. Krivec), je z živim zajcem in piščanci povzročil velik dirindaj. Zamorec (Pal Alojzij) je bil črn kot oglje, zato sta se ga tako silno prestrašila policaj (Vekoslav Drevenšek) in Robavs (J. Novak). Edino krčmarju (Ivan Pal) se je posrečilo, z vinom potolažiti prvega plašljivca.

Veselica se je bližala h koncu. Slavnostni govornik je pohvalno omenjal več oseb, v prvi vrsti mil. g. prošta, domačega velečastitega gospoda župnika, prejšnjega in sedanjega gospoda kaplana, domače posestnike in dobrotnike, vendar je diploma, izročena velečastitemu gospodu J. Šketu, najbolje izrazila hvaležnost vseh udov bralnega društva, ki so ga izvolili častnim članom.

Gospod Šketa se je v iskrenih besedah zahvalil ter je izročil Društveni dom cerkvi in Hajdinčanom v last.

Gospod Ivan Pal, tajnik domače posojilnice, izreče glasno zahvalo vsem gostom in gledalcem, a posebej še mil. gospodu proštu in gospodom poslancem.

Zopet se oglasijo pevci v „Slovenski deželi“ in v srcu smo čutili in se dobro zavedali, da stoji naš Društveni dom na slovenskem ozemlju. To ohraniti in čuvati je bil namen velečastitega gospoda Šketa in velečastitega gospoda A. Jagra, ki je posebno radodarno podpiral gradnjo Društvenega doma, ki je last hajdinske farne cerkve, hajdinske župnije, v kateri bo koristil vsem župljanom. Saj bo čuval zvestobo do Boga, doma in cesarja, vsaj bo branil tudi mlačneže pred modernim poganstvom, pred odpadništvom.

Hajdinska mladina si bo ohranila otvoritveno slovesnost Društvenega doma v živem spominu, in ako se bo tudi ravnala po zlatih naukih vseh govornikov, bo služil Društveni dom določenemu smotru. Hajdinčanom želimo še več takih narodnih praznikov, ki naj postanejo za vso ptujsko okolico dnevi vstajenja.

Vsedijaška podporniška akcija.

Celokupno slovensko dijaštvo je pričelo v letošnjih počitnicah veliko akcijo za podporna društva slovenskih vkisokošolcev na Dunaju, v Gradcu in v Pragi. Blagajne podpornih društev so prazne, slovensko dijaštvo živi v skrajno slabih razmerah, in če se ne nabere v letošnjih počitnicah večja svota, čaka dijaštvo v tujini stradanje v še hujši meri kot je bilo v preteklem letu. Čas povratka v vseučiliška mesta se bliža, le nekaj tednov še in slovenski dijak nastopi zopet križevo pot v tujino, ker doma ne more študirati, ker ni potrebnih šol.

Obračamo se na slovensko javnost s prošnjo, da prispeva k podporniški akciji, vsak najmanjši dar je dobrodošel. Tovariši, porabite te zadnje dni še za prireditve, igre in pobirajte z nabiralnimi polami! Nabiralne pole se dobe pri Kaduncu, teh., Ljubljana, Kolodvorska ulica štev. 6. Kjer ni nobene prireditve in tudi nihče ne pobira za našo akcijo z nabiralnimi polami, se naj pošljejo prispevki na Osrednji vsedijaški podporniški odbor, Ljubljana, Jadranska banka.

Deželni zbor štajerski.

V nemškem taboru se dela s polnim parom, da bi se doseglo sklicanje deželnega zbora v terminu: september-oktober. Oni elementi, ki so bili vsi razburjeni vsled odgoditve na december, niso mirovali, in sedaj se po poročilih graških listov vrše pogajanja, ki bi naj omogočila takojšnjo sklicanje deželnega parlamenta.

„Tagespošta“ piše v današnji številki: „Včeraj so se vršila pogajanja z raznimi strankami. Vspeh je bil, da se je doseglo soglasje glede zasedanja v septembru-oktobru. Tekom današnjega dne bi naj prišlo med vodji strank do sporazuma glede morebitnega delovnega programa. Če bodo imela ta pogajanja vspeh, bo deželni zbor takoj sklican.“

„Grazer Volksblatt“ pa piše: „Kakor izvemo, so se pričela nova pogajanja, da bi se omogočilo zasedanje deželnega zbora koncem septembra, ali pa v začetku oktobra. Do kakega sporazuma še ni prišlo.“

Precej poučen za situacijo je razgovor, ki ga je imel deželni finančni referent dr. pl. Kaan z urednikom „Tagesposte“ in ga list danes priobčuje. Dr. pl. Kaan meni: Če se bo dalo spraviti sedanji deželni zbor po večletni nedelavnosti do življenja in dela, je pač v prvi vrsti odvisno od taktičnih naziranj slovenskih voditeljev. Vobče je do sedaj vladalo mnenje, da smatrajo ti gospodje opust obstrukcije, kateremu bi moralo slediti v slučaju delavnosti zvišanje doklad, posebno z ozirom na nove volitve, ki niso več daleč, za preveliko obremenitev napram volilcem. S tem je pa bila dana nevarnost tako dalekosežnih narodno-političnih zahtev, kakor jih od naše strani ne moremo dovoliti, da ne izdamo življenjskih interesov na Spodnjem Štajerskem. V očigled temu naziranju so bili upi na zopetno zasedanje sedanjega deželnega zbora, bodisi v septembru, ali v novembru, zelo dvomljivi, in je umevno, da so videli na delazmožnosti deželnega zbora najbolj zainteresirani krogi prebivalstva v razpustu edino možnost, spraviti zavoženi voz zopet na pravi tir. Sedaj se je pa baje zgodila neka gotovo sprememba v taktičnih naziranjih slovenskih vodij, saj govori za to izjava dr. Korošca v nekem govoru v poslednjih dneh. Če je to istina in če bi Slovenci bili pripravljeni za zopetno delovanje pod pogoji, ki bi bili za nas Nemce sprejemljivi, bi se še lahko napravil zadnji poskus s sedanjim deželnim zborom. Na vsak način bi pa morala zavladati poprej popolna jasnost glede predpogojev za delazmožnost. Če pa ni zasigurano delomožno zasedanje, potem smatram razpust za nekaj neizogibnega. Sicer je to moje naziranje le zgolj osebno in se ne odrekam spoznanju, da bi zamogli tudi oni, ki se boje razpusta v znamenju obstrukcije, navesti prav važnih vzrokov za nevarne posledice, ki bi vsled tega nastale za delamožnost bodočega deželnega zbora.“

— — —

Dne 17. t. m. predpoldne je bila deputacija nemško-avstrijskega Lehrerbunda pod vodstvom poslanca dr. Grossa pri ministrskem predsedniku grofu Stürgkhu, da mu naznani želje štajerskega učiteljstva glede takojšnjega sklicanja deželnega zbora. Ministrski predsednik grof Stürgkh je učiteljski deputaciji javil, da tvori sklicanje deželnega zbora predmet pogajanj med vlado in strankami deželnega zbora ter da si bo vlada po možnosti prizadevala, da pospešuje opravičene želje štajerskega učiteljstva.

Politični pregled.

Baron Skerlecz.

Kraljevski komisar baron Skerlecz se je dal dne 16. t. m. v sanatoriju „Rudečega Križa“ v Budimpešti zopet operirati na obstreljeni roki. Posledica zadobljene rane je bilo namreč oslabljenje muskulature.

Italija.

V italijansko zbornico so se pričele nove volitve na podlagi novega razširjenega volilnega reda. V Cassoriji pri Napolju je že prišlo do krvavih izgredov. Kroglja iz samokresa je usmrtila nekega kmeta, neki drugi kamet je pa bil težko ranjen. Nekega 80letnega starčka-duhovnika, ki je prišel mirit razburjene duhove, so ustrelili. Tudi v Paterni in po drugod je prišlo do krvavih izgredov, v kojih je bilo usmrčenih veliko oseb. Konsignirano je veliko vojaštva.

Francosko-španska zveza.

Od francoske in španske strani se trudijo doseči meseca oktobra alianco med Francosko in Španijo. V Parizu izhajajoči list „L'Espagne“ priobčuje poročilo francoskega zunanjega ministra Pichona, ki pravi med drugim, da sta Francoska in Španija navezani na intimno sodelovanje v vprašanju Maroka. Istočasno piše madridska „Corespondenzia militare“: V slučaju evropske vojne bi Francoska ne potrebovala vojaške pomoči na svojem ozemlju, treba pa bi ji bilo, da ima prost prehod skozi naše pokrajine, da si zasigura svojo mejo pred invazijo preko Pirenej. Francoska bi potrebovala tudi naše brodovje v Sredozemskem morju, da ohrani svojo supremacijo nad italijanskim in avstro-ogrskim vojnim brodovjem. Za zameno potrebuje Španija dobro trgovinsko pogodbo s Francosko.

Na Balkanu.

Mir med Bolgarsko in Turčijo sklenjen.

C a r i g r a d, dne 18. septembra. Včerajšnja seja bolgarskih in turških delegatov je trajala 3 ure. Mejno vprašanje je bilo popolnoma rešeno. Dimotika ostane turška. V principu se je dosegel tudi sporazum v narodnostnem vprašanju. Danes popoldne se vrši še ena seja mirovnih delegatov. O včerajšnji seji je izdala turška vlada oficijozen komunike, v katerem konštatira, da se je dosegel v vseh važnih vprašanjih sporazum. Meja se prične ob izlivu reke Marice in se konča ob izlivu majhne rečice Resvaja v Črno morje severno od Iniade. Mesta Dimotika, Odrin in Lozengrad pripadejo Turčiji, Malko Tirnovo, Svilen in Ortakej pa Bolgarski.

Nova Balkanska zveza.

Belgradska „Tribuna“ poroča, da se snidejo prihodnji mesec rumunski, srbski, grški in črnogorski ministrski predsedniki, da ustanove novo balkansko zvezo z nalogo, garantirati na Balkanu sedanji status quo.

Avstroogrsko-srbska pogajanja.

Iz poučenih belgradskih virov se izve, da se bodo začetkom oktobra na Dunaju začela pogajanja za ureditev trgovinskih odnošajev med Avstro-Ogrsko in Srbijo. Srbskim poslanikom se v to svrho dodele strokovni izvedenci.

Posledice nepremišljenih besed.

Govor grškega kralja Konštantina je rodil že posledice, ki so za Grško lahko še usodepolne. Država, ki jo danes francoski denarni trg ne podpira, ne more zlahka zadostiti svojim vitalnim notranjim potrebam.

„Matin“ že grozi grški vladi, da bo Francoska prekinila pogajanja za posojilo 800,000.000 frankov, če se izkaže vest za resnična, da je grška vojna mornarica naročila tri dreadnoughte v skupni vrednosti 120,000.000 drahem.

„Liberte“ trdi nadalje, da Grška sicer še ni oddala naročil za svojo vojno mornarico, da pa hoče grška vojna uprava naročiti na Angleškem topove za 80 do 100 brzostrelnih baterij.

Črnogorska poslaništva.

C e t i n j e, dne 17. septembra. V proračun finančnega ministrstva prihodnjega leta se sprejmejo tudi postojanke za nova črnogorska poslaništva na Dunaju, v Petrogradu, Belgradu in Albaniji. Albanski poslanik bo istočasno akreditiran tudi v Atenah. Na Dunaj pride kot poslanik bivši ministrski predsednik Mjiuškovič.

Amerikanski poslanik na Balkanu postane — Čeh.

Iz Chicage poročajo češkemu narodnemu svetu, da je severoamerikanska vlada imenovala za amerikanskega poslanika v balkanskih državah češkega industrijalca Vopička. Avstrijska vlada imenuje za poslanike na Balkanu seveda same Nemce in Mažare.

Avstriji sovražne odredbe v Skadru.

Glasom poročila „Reichsposte“ iz Skadra je poveril angleški podadmiral in poveljnik mednarodne posadke v Skadru, Cecil Burney, kapitanat luke agentu italijanske paroplovne družbe „Puglia“, ki je takoj pričel poslovati pristranski v prilog svoji družbi. Sedaj je pa izdal še odredbe, ki so kvarljive — avstrijski trgovini in avstrijskemu prometu ter je onemogočil zvezo parnikov „Buena“ in „Liqueni“ avstrijskega Lloyda s parniki „Scutari“ in „Skodra“ paroplovne družbe Ungaro-Croata. Pri našemu generalnemu konzulatu se je zoper tako postopanje že vložil protest. — In za Skader smo toliko žrtvovali!

Raznoterosti.

Osebna vest. V pokoj je stopil kurat v moški kaznilnici v Karlau-u, velečastiti gospod M. Ljubša, po 22letnem službovanju na omenjenem zavodu in se nastanil v Gradcu.

Iz veterinarne službe. Okrajni živinozdravniki Maks Graf v Brežicah, Edvard Rezac v Radgoni, Franc Pirnat v Slovenjgradcu in Alojzij König v Mariboru so imenovani višjim okrajnim živinozdravnikom.

Škofovske konference v Bosni. Dne 15. t. m. so se pričele v Sarajevu pod predsedstvom nadškofa dr. Stadlerja škofovske konference za Bosno in Hercegovino.

I z Š i š k e.

Mežnar: Z našega stolpa je pred tremi tedni skočila neka gospodična in se ubila.

Turist: Tako? Pač z melanholije?

Mežnar: Ne, iz Šiške.

P r e d s o d i š č e m.

Sodnik: „Priča vas je našel v kleti skritega v sodu; to kaže, da niste imeli dobrega namena!“

Zatoženec: „Kako neki? Saj je bil vendar sod prazen!“

I z v i š j e g o s p o d i n j s k e š o l e.

Stric: „Ludmila, to je res lepo, da obiskuješ višjo gospodinjsko šolo. Ali že lahko skuhaš pristno turško kavo?“

Ludmila: „Še ne. Do sedaj sme se le učile samo o pripravljanju trdo in mehko-kuhanih jajec.“

H u d a ž e j a.

Nace Debeluhar, predsednik pevskega društva „Krokar“ pri izletu na Palisadah: „Tristo medvedov! Že pol ure hodimo, pa ni nikjer kake gostilne, žeja pa taka huda!“

O b i s k z a m o r c a.

V nekem večjem mestu povabila je gospa dež. predsednica na čajev sestanek med drugimi prijateljicami kot posebno iznenadenje tudi generalovega zamorskega strežaja.

Dokaj zadovoljno je sedel že postarani John v veseli družbi med visokimi damami.

Neka gospa ga vpraša: „Ali imate tudi vi radi otroke?“

„Sedaj ne več, ali svoječasno sem jih v Afriki kaj rad jedel . . .“

N e r a z u m l j i v o.

Stara devica (pride iz Amerike na obisk v — staro domovino): „Ljudje pravijo, da sem stara, ko vendar pridem iz novega sveta.“

Zlatomašnik Jakob Kolednik †. Brzojav nam je prinesel žalostno vest, da je včeraj dne 18. t. m., preminul v Šmartnu na Paki vpokojeni župnik hajdinski, zlatomašnik velečastiti gospod Jakob Kolednik. Porodil se je dne 21. julija 1830 pri Sv. Barbari pri Borlu. V mašnika je bil posvečen dne 24. jul. 1859. Kot kaplan je nato služboval na raznih župnijah, kot pri Sv. Petru pri Radgoni, pri Sv. Andražu, pri Sv. Trojici v Trbovljah, kot provizor pri Sv. Miklavžu, v Črešnjevcu itd. Leta 1872 je bil imenovan za župnika v Razborju, kjer je pastiroval celih 24 let. Leta 1886 je postal župnik v Hajdinu. V pokoj je stopil leta 1897. Pogreb rajnega zlatomašnika se vrši v soboto ob pol 11. uri predpoldne v Šmartnu na Paki. R. i. p.

Poroka. V nedeljo, dne 28. septembra, bosta na Črešnjevcu poročena gospodična Lojzika Ferlež, učiteljica iz Št. Jurija v Slov. goricah, in gospod Franc Fras, bančni uradnik na Dunaju. — Bilo srečno!

Od južne železnice. Prestavljeni so asistenti: Henrik Egger iz Maribora koroški kolodvor v Bolcan; Teodor Drofenik iz Maribora koroški kolodvor v Ljubljano; Alojzij Hail iz Wartberga v Ptuj; Rih. Krick iz Pragarskega v Beljak.

Ravnatelj orožarne v Steyrju umrl. V Steyrju na Gornjem-Avstrijskem je umrl dne 17. t. m. eden najznamenitejših tehnikov za orožje, ravnatelj tamošnje avstrijske orožarne Oton Schönauer, v 69. letu svoje starosti. Od navadnega delavca orožarne se je povspel do tehničnega vodje tega velikanskega podjetja. Pri izpopolnitvi manliharce-repetirke in pri strojni puški je sodeloval v prav odlični meri. Leta 1911 je tudi konstruiral armadno pištolo, ki je v naši armadi še sedaj v rabi.

600letnica Dantejeve smrti. Pod predsedstvom nadškofa Morgantija se je v Ravenni sestavil odbor, ki bo izdal oklic vsemu katoliškemu svetu, da naj se 600letnica Dantejeve smrti leta 1921 slovesno praznuje.

Družinska pratika se dobi v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Častni doktor. Dunajski knezonadškof Piffl je imenovan za častnega doktorja dunajske univerze.

Eksekucija delavcev. Glasom obstoječih zakonskih določb je mogoče za dosego plačanja davkov in javnih davščin sodnijsko zarubiti polovico mezde nestalno nameščenih, to je delavcev. Z Dunaja poročajo sedaj, da je finančno ministrstvo sodnijam in drugim uradom naročilo, da naj tega zakona v bodoče ne vpoštevajo v polnem obsegu pri izterjatvi direktnih davkov, pristojbin in vojaških taks, marveč da naj se predlog za rubljenje že vnaprej omeji na odtrganje največ ene desetinke tedenske mezde. V posebnega uvaževanja vrednih slučajih, če ima dotični mnogo otrok, v slučaju bolezni, ali če ima prav majhen tedenski zaslužek, naj se pa sploh ne izvrši rubežen.

Učimo se od socialdemokratov! V nobeni stranki ne žrtvujejo posamezni člani za svojo organizacijo toliko, kot v socialdemokratični. Sicer je to že splošno znano, toda vse eno ne bo odveč, če navedemo nekoliko številk. V Nemčiji plačuje 205 okrožij z 164.087 člani po 30 vinarjev na mesec in 191 okrožij z 645.316 člani po 40 vinarjev strankinega davka na mesec in od osebe. Na mesec znese to samo 307.353, na leto pa 3,688.236 K, s katerimi delajo ob volitvah in drugih prilikah rudeči teroristi — ljudsko voljo. Ko bi država naložila delavstvu v isti izmeri recimo prispevek k fondu za starinsko oskrbo, to bi bilo vpitja, protestnih shodov in štrajkov, da bi bilo joj, če pa izginejo milijoni v nenasitne mavhe „bratstva in enakosti“, o tem pa nobeden z ušesom ne pomiga. Učimo se od socialdemokratov požrtvovalnosti in podpirajmo tudi mi vsak po svojih močeh svojo politično organizacijo — Slovensko kmečko zvezo!

Blagor revnim na duhu . . . Naš poziv v zadnji petkovi številki, da naj z ozirom na bližajoče se volitve in agilnost v liberalnem taboru skrbimo za lastno časopisje ter ga širimo, je vzbudil v liberalnem taboru ogromno radost. V našem pozivu vidijo liberalci naš strah pred njimi, ker oni baje napredujejo. Če prav vedo, da njihovo časopisje od dne do dne nazaduje, da je obstoj „Narodnega Lista“ in sličnih liberalnih glasil skrajno nesiguren, da dobe povsod, kjer se javno pokažejo, batine, vendar se vdajajo takim otročjim iluzijam. Bodi jim! Političnim naivnežem, ki radi političnega položaja na — Goriškem sanjajo o preobratu na — Štajerskem, ni pomagati, takim revežem je treba pustiti samo še vsako, če prav neumno, veselje. Ne strah pred vami, ampak želja, da bi obvarovali vsakega pred liberalnimi neumnostmi, nam narekuje, da širimo naše časopisje, to je resnica, liberalci!

Dežela rabi denar. V svojem razgovoru, ki ga je imel deželni odbornik pl. Kaan s „Tagespostnim“ urednikom, se je pl. Kaan dotaknil tudi vprašanja, odkod dobiti sredstev za najnujnejše potrebščine v slučaju, da bi postal deželni zbor delazmožen. Dr. Kaan meni, da bi bilo treba zvišati davek na pivo od 2 K na 4 K pri hektolitru, kar bi vrglo približno 1½ milijona kron več; dalje bi bilo treba uvesti davek od vrednostnega prirastka ter konečno zvišati deželne doklade in sicer v ne mali meri. In vse to bi v prvi vrsti šlo za učiteljstvo in deželno uradništvo ter v nekoliki meri tudi za ceste in deželno kulturo. Res, daleč so nas spravili nemški nacionalci s svojim brezvestnim gospodarstvom v dež. hiši. Razun že omenjenih zadev leži kot mora na deželnemu proračunu še nova deželna bolnišnica, koje uprava požre približno tri milijone kron. Vprašanje norišnice v Feldhofu, ki bo tudi stala ogromne svote, tudi še čaka rešitve. Ubogi davkoplačevalci!

Pozor, gospodje organisti! Kakor že sporočeno, je bilo nedavno na cerkvenih korih v Brežicah in na Krškem ukradenih muzikalij za več sto kron. Za to pozor, ako bi kdo prišel ponujat kaj takega v nakup. Nekatera dela so imela imena lastnikov napisana: Brložnik, Kos, Spindler, ali pa cerkveni pečat, samo da je uzmovič menda imena izbrisal, ali pa ovitke zavrgel (nekatere je pustil kar na koru v Brežicah). Če bi kdo našel kako sled, naj blagovoli sporočiti v Brežice ali na Krško.

Razredna loterija. Dne 1. septembra je začelo glavno ravnateljstvo avstrijskih državnih loterij izdajati srečke prvega razreda avstrijske razredne loterije. Od 100.000 sreč jih je 2000 celih, 18.000 četrtinskih, ostanek pa osminskih. Cele srečke imajo večjo obliko, nekako tako kakor 100kronski bankovci. Temeljna barva celih sreč je rumena, četrtinskih rožasta in osminskih vijolčasta; na sredi je pa avstrijski grb. Barva okvirja, ki obdaja črnotiskano nemško besedilo, je pri vseh srečkah prvega razreda rujava; v isti barvi je tudi tiskano besedilo v osmih avstrijskih deželnih jezikih na zadnji strani. Barve okvirja bodo pri posameznih razredih: rujava, modra, olivnata, vijoličasta in rudeča. Cele srečke imajo napis „Los“, delne „Achtel-Los“, „Achtel-Los.“ Pod besedilom na sp. strani se nahaja na desni posnet podpis glavnega ravnatelja državnih loterij, dr. pl. Neupauerja, na levi pa pečat poslovalnice, ki oddaja srečke, s posnetim podpisom njenega lastnika ali voditelja; srečka je le veljavna, če ima ta-le pečat.

Nova avtomobilna zveza. Snuje se zanimivo podjetje: avtomobilna zveza Poljčane—Kozje—Št. Peter—Bizeljsko—Brežice. Odprla bi se na ta način prometu tudi od sveta odrezana Sotelska dolina.

Združene države v Severni Ameriki prosijo za jezuite. Na povabilo vlade Združenih držav se bode podalo deset nemških jezuitov in usmiljenih bratov za misijonarje na Filipinske otoke, da tamkaj oznanujejo sv. evangelij divjakom v provinci Abra.

Za Slovensko Stražo nam je poslal velečastiti gospod p. Filip veliko število obrabljenih poštnih znamk. Hvala prisrčna.

Slovenska Straža je prejela iz Štajerske: nabrano na primiciji častitega gospoda Janko Slaviča na Cvenu pri Ljutomeru 45 K; nabrala M. Kranjc iz Ljutomera na dekliškem shodu v Središču 12 K 40 vin.; Josip Kolarič, župnik, Šmartin na Paki, 20 K; po častitemu gospodu Janku Širecu, kaplanu na Vranskem, nabrano na sedmini Antonije Grabner, 3 K; Frid. Repolusk, župnik, Št. Vid nad Valdekom, iz nabiralnika, 5 K; podružnica Hoče pri Mariboru 7 K 64 vin.

Štajersko.

Mariborske novice.

Poučni shod. Prihodnjo nedeljo, dne 21. sept., ob 8. uri predpoldne, se vrši v Zadružni zvezi mesečni poučni shod Jugoslovanske strokovne zveze. — Ob enem bo za mestno in okoliško skupino vplačevanje prispevkov. Pridite vsi člani in še pripeljite svoje znance seboj!

Naš Orel se izredno živahno giblje. Poleg Orlov, Orlic in moškega naraščaja se snuje zdaj tudi vrsta dekliškega naraščaja. Kakor kažejo priglašenja, bodo vse vrste zelo številne in se obeta čez zimo zelo plodonosno društveno življenje. Predavanja se pričnejo z oktobrom. Prvi govori dr. Slavič. Poskrbite že sedaj, da bo lepa udeležba. Na zdar!

Gospodu ravnatelju učiteljišča Schreinerju, ki je pregledal in odobril knjigo, v kateri se na načuven način blatijo fantje na ptujskem polju, v prevdarek! Opetovano so se že pritoževali stariši, da njih sinovi, ki študirajo na mariborskem učiteljišču, nastopajo v počitnicah tako prostaško in brezversko, da je groza. Povdarja se, da niti liberalni visokošolci ne nastopajo tako, kot fantiči iz prvih letnikov učiteljišča. Kaj je temu vzrok? Zapeljivci na zavodu in izven zavoda, zloglasni sestanki s Sokoli, pohajanje raznih beznic, o čemur govori cel Maribor, a samo — liberalni profesorji nočejo o tem nič vedeti. Mi smo dolgo molčali, sedaj pa ne bomo več. Če se v letošnjem šolskem letu ne bodo razmere spremenile, bomo prisiljeni, storiti druge korake in prepričani ste lahko, gospod ravnatelj, da imamo materijala toliko, da bo marsikdo, ki danes sedi na učiteljišču, moral zapustiti Maribor. Dijaki, ki bi naj kot učitelji odgojevali mladino na versko-nravni podlagi — saj pravi šolski zakon tako — se javno priznavajo kot agitatorji svobodne misli, psujejo v javni gostilni ljudi, ki niso liberalci, z vsemi psovkami, katere nudi repertoar „Slovenskega Naroda“ in žele vroče, da bi kmalu minila „doba molitvenikov“ — tako označujejo ti bodoči odgojevalci katoliške mladine sedanji čas, v katerem je večina slovenskega ljudstva še verna in živi na podlagi katoliških načel. Pa ne samo pritožbe ljudstva, ampak tudi dogodek v mariborski gostilni v sredo zvečer, kjer so štirji učiteljiščniki psovali pri sosednji mizi sedečo družbo naših somišljenikov, med temi dve odlični slovenski dami, zahtevajo, da se temu naredi konec. Za zdaj še zamolčimo imena onih štirih mlečnozobih svobodomiselcev, ker se nam smilijo stariši, dobili so itak tak nauk, da so se takoj izgubili iz gostilne, v prihodnje pa tega ne bomo več storili. Gospod ravnatelj! Če pridejo fantje iz ptujskega polja v gostilno, ne bodo nikdar začeli psovati tuje, pri sosedni mizi sedeče družbe, v kateri se nahajajo dame, to znajo le gojenci mariborskega učiteljišča, kateri se ogrevajo za svobodomiselstvo, gonjo proti „farjem“, odpravo molitvenikov itd. Vaša dolžnost je, da napravite red!

Sv. Magdalena. V nedeljo, dne 21. septembra, popoldne po večernicah, se vrši mesečno zborovanje tukajšnje podružnice Slovenske Straže. Na dnevnem redu je: 1. Govor „O važnosti katoliškega časopisja.“ 2. Vaja v narodnem petju na podlagi novoizdanega zvezka „Domoljubni pevec.“ Na svidenje, Slovenci, v obilnem številu!

Celjske novice.

Boj za deželni zbor. „Grazer Volksblatt“ piše glede štajerskega deželnega zbora: „Kakor se izve, delajo merodajni krogi S. L. S. v trški skupini na to, da bi prišlo kmalu do volilnega boja. Po njihovem mnenju je skrajni čas, da pridejo po končanih volitvah zastopniki nemško-nacionalne zveze do streznenja in se prepričajo, da tudi po volitvah pred sklepom miru ne bo prišlo do delazmožnosti deželnega zbora. Volitve ne bodo situacije v deželnem zboru nič spremenile, temveč delazmožnost dež. zbora odvisi od sporazuma med strankami. Inteligentni volilci trgov sami so tozadevno spremenili svoje stališče, obrnili liberalcem hrbet in se povsem pridružili večini kmečkega prebivalstva. To svoje stališče hočejo povdariti glasno zlasti s tem, da hočejo postaviti za kandidata izkušenega voditelja dr. Korošca proti liberalnemu dr. Kukovcu. Upajo pa gotovo, da bodo z dr. Koroščevo kandidaturo odvzeli liberalcem njihov edini mandat.“

Ciganska nadloga. Še le dne 12. t. m. so izpustili iz celjskih zaporov cigansko družbo Gartner, a že je postala nadloga za celo Savinjsko dolino. Koj po izpustitvi se je porazdelila po celi Savinjski dolini. Dne 16. t. m. se je klatil Gartner, njegova sestra Ana in sedemletni fantek na prav sumljiv način v okolici Sv. Pavla pri Preboldu. Ko se je prikazal orožniški stražmojster Špeglič iz Sv. Pavla, so zbežali vsi trije čez reko Savinjo v bližnji gozd. Stražmojster jih je s pomočjo Jožefa Sveta in Frana Koprivšeka zasledoval. Svet jih je dohitel v nekem gozdu in vnel se je boj med njim in Gartnerjem. Še predno je mogel priti Svetu na pomoč orožn. stražmojster, je udaril cigan Sveta s samokresom tako silno po glavi, da se mu je vlila curkoma kri. Ko je Svet že ležal na tleh, mu je Gartner še dodal par bodljajev z nožem in konečno vstrelil nanj iz samokresa, nakar je cigan zbežal. Kroglja sicer Sveta ni zadela, toda predno je prišel orožnik na lice mesta, so jo cigani že davno pobrisali. Sreča je bila, da cigan ni imel več časa, sicer bi bil prav gotovo usmrtil Sveta. Orožniki ubegle cigane pridno zasledujejo.

Ormožke novice.

Nov stavbenik. Štajerska namestnija je podelila našemu rojaku gospodu Karolu Rojsu, doma iz Jarenine, zidarsko mojstersko koncesijo za Ormož. Stavbenik Rojs si je pridobil strokovno znanje na državni stavbeno-umetniški šoli v Ljubljani. Nemški Volksrat za Spodnje-Štajersko in pa še neki znani gospodje v Ormožu so sicer delali z vsemi močmi proti podelitvi koncesije možu, ker je Slovenec. Se celo orožnika je to tiščalo pri srcu. Razlagal je ljudem okrog, da kranjska obrtna šola za Štajersko nima nobene veljave. Ti gospodje se bodo sedaj prav gotovo razburili nad višjo oblastjo, kako si upa imeti drugačno mnenje, kot oni. In pa kranjske šole, ki jim je orožnik odrekel vsako veljavo, pa bi naj za Štajersko vendar bile veljavne? Ima pač marsikatera stvar veljavo, akoravno nekateri gospodje nasprotno mislijo. Našim gospodom poslancem, ki so se za moža Slovenca potegovali, stotera hvala!

Mladeniškega zborovanja in veselice v Ormožu se udeležijo mladeniči celega okrožja in pa Orli iz Središča, Maribora in Ptuja. Ptujski se pripeljejo že dopoldne na vozovih, središki pa prikorakajo popoldne na čelu godbe v Ormož, med tem, ko se Mariborčani pripeljejo z 11. vlakom dopoldne. V slučaju slabega vremena se vrši veselica v prostorih gostilne Skorčič. Pridite gotovo vsi!

Drugi kraji.

Sv. Križ na Murskem polju. Naše bralno društvo vabi domačine in sosede na veliko Konštantinovo slavnost, ki jo priredi v nedeljo, dne 28. t. m., na novem odru v Slomšekovi dvorani. Začne se ta slavnost popoldne, takoj po večernicah. Na sporedu so lepe pevske in tamburaške točke, govor velečastitega gospoda Štuheca o Konštantinovem jubileju, primerne deklamacije in zgodovinska igra „Sv. Just“, ki nam kaže preganjanje kristijanov pred Konštantinovem odlokom. Predno bodo nekateri izmed naših tamburašev odšli k vojakom, se še hočejo skupno s svojimi dosedanjimi tovariši pokazati na novem odru v obleki nekdanjih rimskih vojščakov. Vstopnina: sedeži I. in II. vrste po 1 K, III. in IV. vrste po

80 vin., V. in VI. vrste po 60 vin., stojišča po 40 v. Z ozirom na novi oder se preplačila hvaležno sprejemajo. V nedeljo, dne 28. septembra, pohitite torej vsi v Slomšekovo dvorano!

Marenberg. Ptujski lažnjivi „Štajerc“ hvali neke pijane „burše“ v Gor. Vižingi, češ, da so se izkazali, ker so vrgli orožnika Krajnčiča na cesto in ga pretepli, za to, ker jim je v obraz povedal, da se on kot orožnik ne da od hujskačev izzivati in ne dovoli čez Slovence zabavljati. Seveda je to po mnenju „Štajerca“ sramota za orožnika, ako se šteje med — Slovence in predrzno braniti ljudi, katere nemška cestna fakinaža v njegovi (orožnikovi) prisotnosti napada. Ako „Štajerc“ koga ne mara in ga vsled tega obsodi na ričet ter mu preti z gavgami, je lahko vsakdo od nas prepričan, da je dotičnik poštenjak, in poštenih ljudi pa „Štajerc“ ne mara, to ve dandanes celi svet. Ako pa ima „Štajerc“ res od zgoraj dol nalogo, paziti na orožnike in skrbeti za red in poštenje med njimi, potem pa on to svojo nalogo le slabo izpolnuje. Saj pravi sam, da je treba ljudi, ki delajo orožništvu le sramoto, v prid in čast orožništva iztrebiti kakor plevel. Zakaj pa potem „Štajerc“ ne piše, kako so na cesarski rojstni dan iz neke kasarne doneli klici „Heil, Bismarck!“, nadalje, kako je neki orožnik ob času katoliškega shoda imel neke zakonce za „čuk-vater“ in „čuk-mutter“, kako je neki postajevodja imel Orle za „čuke“ in kako izzivljajo orožniki naše slovenske duhovnike za „Pfaffen“ itd. Mi orožnikov gotovo nočemo napadati, ker to je delo „Štajerca.“ Ker pa „Štajerc“ ne more vsega videti in vedeti, mu priskočimo če treba, drage volje na pomoč, ker bilo bi nam res žal, ako bi „Štaj.“ v svoji gorečnosti za prid in čast orožništva to in ono pozabil. Gospodje orožniki pa se naj potem zahvalijo svojemu nadpazniku „Štajercu“ za usluge, ki jim jih hoče na ta način izposlovati.

Dragotinci, okraj Gornja Radgona. (Ustanovitev bikorejske zadruge.) Dne 14. t. m. smo si ustanovili bikorejsko zadrugo s sedežem v Dragotincih. Obsegala bo občine Okoslavci in Stanetinci. Načelnik nove zadruge je gospod Jakob Nemec. Takoj v začetku je pristopilo k zadrugi 20 udov. Za ustanovitev te za našo živinorejo toli potrebne zadruge si je stekel gospod deželni živinorejski instruktor gospod Jelovšek mnogo zaslug.

Št. Jurij ob južni železnici. Volitev župana in občinskega starešinstva v občini trg Št. Jurij ob juž. žel. prav komično označuje pobožne želje tržkih liberalcev, izražene v nekem dopisu „Slovenskega Naroda“ in „Narodnega Lista“, češ, da baje liberalna moč v trgu krepko napreduje. Naj javnost tudi za ta napredek izve. Dne 9. septembra bi se morala vršiti volitev župana ter svetovalcev, a liberalnih odbornikov ni bilo nobenega na volišče, ker so se zbali splošnega propada. Čez osem dni, dne 16. septembra, se je zopet vršila ista volitev, a naši liberalni naprednjaki so zopet reterirali, da se ognejo neizogibnemu propadu, se niso ne samo volitve udeležili, ampak se celo nepreklicno odpovedali mestu odbornikov, na koja mesta so jih liberalni volilci z največjo težavo izvolili, mislili so, da se brez njih volitev župana ne bi mogla vršiti. Zahtevali so celo tudi soglasno, naj se volitev odbornikov v I. razredu še enkrat vrši. Gospodje, tukaj ste se zopet v svojo škodo prenaglili, bolje bi bilo, da bi se podrobneje seznanili s knjigo svojega prijatelja dr. Božiča „Občinski red“, postava drugače govori, nego vaše pobožne želje. Iz vsega vašega postopanja se jasno razvidi, da vam je občina deveta briga, prva briga pa le osebnost in častna mesta v občinskem odboru. — Županom je bil z večino naših glasov izvoljen enoglasno zopet Franc Pisanec, svetovalcem pa vzorni naši možje Artman Janko, Černošek Franc, in Kincl Franc. Tržka občina je in ostane v taboru — S. K. Z.!

Vojnik. Naše slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 28. t. m., v prostorih gospoda župana Vrečka Konštantinovo slavnost. Na sporedu je: petje, slavnostni govor in dve šaloigri „Pri gospodi“ in „Boj za doto.“ Prijatelji poštene zabave prisrčno povabljeni!

Zibika. V nedeljo, dne 21. t. m., ob 3. uri popoldne, se vrši v prostorih našega izobraževalnega društva (stara šola) shod Slovenske kmečke zveze. Govoril bo deželnega glavarja namestnik in državni poslanec gospod dr. Fran Jankovič. Volilci, možje in mladeniči, pridite iz domače in sosednjih župnij v obilnem številu!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Na roženvensko nedeljo, dne 5. oktokra. bo na Sv. gorah veliko dekliško slavje. Slovesno se bo upeljala nova Marijina družba pri Sv. Petru. Po cerkveni slovesnosti bo dekliško zborovanje. Pridiguje in na shodu govori g. dr. Hohnjec. Članice Marijinih družb, dekliških zv. in sploh slovenska krščanska dekleta iz sosednjih župnij, pridite v najobilnejšem številu!

Polzela. Naše katoliško bralno društvo, ki je več let preveč mirovalo, se je začelo v zadnjem času živahno gibati. Mladina pridno povprašuje po novih knjigah. Da bo pa mogoče, večje število dobrih knjig nabaviti, priredi društvo v nedeljo, dne 21. t. m., ob 3. uri popoldne, pri gospodu Cimpermanu veselico, katere čisti dobiček je namenjen v društvene namene. Polzelani! Smatrajte te vrstice kot vabilo in udeležite se v mnogobrojnem številu veselice v prid katoliškega bralnega društva, katero je namenjeno v duševni napredek vas vseh.

Št. Janž na Vinski gori. V nedeljo, dne 28. t. m., priredi naše izobraževalno društvo veselico. Na sporedu sta med drugim dve igri — ena za mladeniče in ena za dekleta — in srečolov. Vabimo že danes na to prireditev.

Šmartin pri Velenju. Kam gremo v nedeljo, dne 28. septembra? V Društveni dom! Tam se bode predstavljala igra „Turški križ“, čegar snov je vzeta iz turških časov. Začetek točno ob pol 4. uri popoldne. Najprvo govori govornik iz Ljubljane. Sodeluje tudi godba iz Pake. Po predstavi ljudska veselica. Sosednja društva, pridite!

Šmartin pri Slovenjgradcu. Katoliško bralno društvo v Šmartinu pri Slovenjgradcu ponovi na splošno zahtevo v nedeljo, dne 21. t. m., gledališko igro: „V tem znamenju boš zmagal.“ Ste prisrčno vabljeni!

Konjice. „Sveta vojska.“ Veliko zanimanja je dandanes med Slovenci za „Sveto vojsko.“ Tudi tu pri nas v Konjicah se je začelo z veliko težavo treznostno gibanje, ki nam je menda izmed vseh Slovencev najbolj potrebno; kajti pri nas je vince doma, če pa tistega ni, se pa ptujska gnojšnica toči. Naši ljudje so za „Sveto vojsko“ zelo trmoglavi, nobeden noče o njej kaj več slišati, pardon, nekateri so izjema. Če se jim očitno pove, tu se bo govorilo o alkoholu, ni nobenega tja, če pa kateri slučajno pride, pa gre s tako težkim srcem, kot vol v mesnico, seveda ker ve, da se bo alkohol pobijal. „Sv. vojska“ je nekaterim našim ljudem kot trn v peti. Upati pa je, da se bodo počasi že spametovali, če ravno pravijo, da se ne bodo dali tako hitro ugnati v „kozji rog.“ V konjiški nemški „Šnopsapoteki“ Hasenbichel in pa tudi drugje, se naši nežni pijančki shajajo, — tam potem od sile alkohola vrženi, ležijo na stopnicah z navzdol obrnjeno glavo, noge pa še imajo v svoji „sinagogi“, kot da se jim še ne ljubi domov iti. Tu je konjiški „Theater“, kjer se vprizarjajo najžalostnejše drame. O, Bože mili, kud' sem zašo . . . . Treznostno gibanje je našlo prvi odziv pri dekletih, seveda tudi ne pri vseh. Že dne 3. avgusta je imel pri mesečnem sestanku razširjatelj „Svete vojske“ v Konjicah predavanje. Dne 8. septembra je „gospod“ zopet prišel k sestanku, no, pa tedaj je bil popolnoma miren, samo ude „Svete vojske“ je zapisoval in ti so se lastnoročno na obveznico podpisali. V prvi stopnji jih je 9, v drugi pa 36. Izvoljena je bila tudi predsednica „Svete vojske“ za Dekliško zvezo v Konjicah, Julijana Švab. Kateri se zanimajo za „Sveto vojsko“, jim hvala lepa, drugi naj se še pa dalje v alkoholni mlaki kopljejo, morebiti bodo že počasi — spokorniki v „Sv. vojski“, ko si bodo gledali iz obraza v obraz — vsi trezni in

Vi pa, ki treznost vam je sveta,
v bodrilo vam beseda vneta:
Vsak zdržnik vrl je junak,
ki diči ga kreposti znak!

Žalec. Izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 21. septembra, gledališko predstavo s petjem v prostorih gospoda Nidorferja v Vrbjih. Ena igra bo šaljive, ena pa resne vsebine. Začetek ob 4. uri popoldne. Predstava se vrši ob vsakem vremenu. — Odbor.

Velenje. V nedeljo, dne 28. septembra, priredi J. S. Z. ob pol 4. uri popoldne gledališko predstavo „Turški križ“; vmes svira narodna godba iz Pake. Po predstavi je ljudska veselica na vrtu pri Kokošineku: šaljiva dražba, srečolov, konfeti, šaljiva pošta, vmes igra godba. Ker je ves čisti dobiček namenjen za J. S. Z., se uljudno vabijo vsa sosedna društva, da prihite v obilnem številu; tudi se opozarjajo vsa društva, da ta dan ne prirejajo v bližini nobenih veselic in naj vsak prihiti isti dan v Velenje.

Zidani most. Vabimo na občni zbor Zadruge rokodelskih obrti sodnijskega okraja Laško v Laškem, ki se vrši v nedeljo, dne 21. septembra, ob 3. uri popoldne, v gostilni gospoda Juvančiča v Zidanem mostu. Dnevni red: 1. Poročilo predstojništva in odložitev mandatov. 2. Nova volitev predstojništva. 3. Volitev in poročilo računskih pregledovalcev. 4. Volitev zaupnih mož in prisednikov pomagalske preizkušne komisije. 5. Sklepanje o notranjih zadevah. 6. Slučajnost. Ako bi zbor v določeni uri ne bil sklepčen, se vrši v smislu § 18, odstavek 7, zadružnih pravil, eno uro pozneje, ki more ne glede na število udov veljavno sklepati.

Brežice. Pri nas v bližnji okolici imamo sedaj nekaj desetin goriških Slovencev in Slovenk, ki se pečajo z ljupljenjem sliv. Ti ljudje, ki so vendar slovenske krvi, bi se pač morali tudi tukaj, daleč od doma, zadržati kot Slovenci; a žal, da moramo tudi pri njih, kot večkrat pri naših kmečkih fantih, opaziti žalostno dejstvo, da ne drže nič do svoje narodne časti in hodijo ob nedeljah v tukajšnji Pufštajn rajat in plesat, kar je pisec teh vrstic sam na svoje lastne oči videl. Upamo, da se to v bodoče več ne bo zgodilo.

Brežice. Grozno neurje je razsajalo v sredo zjutraj, najprej kmalu po polnoči, huje pa še po 4. uri. Skoro neprestano je bilo vse električno razsvetljeno. V tem je strela udarila tudi v hišo posestnika Hrastošeka v Bukošeku pri Brežicah ter je ubila 65-letnega gospodarja v postelji. Njegovi ženi, ki je spala poleg v izbici ter imela pri sebi malo vnukinjo, se ni zgodilo drugega, nego da sta jo strah in razburjenost vsled požara hiše vrgla na bolniško postelj.

Književnost in umetnost.

Altar sv. Jožefa v Cirkovcah. V letu 1909 je dobila nova župnijska cerkev v Cirkovcah nov glavni altar Marijinega vnebovzetja, ki se je blagoslovil dne 15. avgusta 1909, posvetil pa dne 8. septembra 1911, o priliki posvečevanja cerkve po prevzvišenem knezoškofu Mihaelu. Opisal je ta altar v posebni knjižici profesor bogoslovja, velečastiti gospod dr. Avgust Stegenšek. — Letos je dobila župna cerkev zopet prekrasen stranski altar sv. Jožefa, katerega je dne 8. septembra t. l. ob pričujočnosti domačih in sosednih gospodov duhovnikov in veliko zbranega ljudstva blagoslovil prečastiti gospod kanonik in ravnatelj bogoslovja dr. Martin Matek. Vsakogar, ki je videl ta altar, je očarala vodilna misel krasnega dela in podobe so, kakor da hočejo govoriti. Altar je visok šest metrov. Na vrhu angelj s križem, pod njim relief dveh angeljev s sidrom in srcem (vera, upanje, ljubezen). V sredi pod angelji kleči angeljski mladenič sv. Alojzij pred podobo Marijino, nad glavo mu drži angelček nebeško krono. Vse v krasnem reliefu. Na levi strani je umetno izrezana podoba prvega mučenca sv. Štefana s kamnjem in zmagoslavno vejico. Na desni strani je podoba učenca ljubezni sv. Janeza, apostola in evangelista, s kelihom v roki. Na levi strani pod podobo sv. Štefana je kakor živa podoba puščavnika sv. Antona z pozlačenim zvončkom in knjigo v roki; zdi se, kakor da glasno premišljuje večne resnice. Na desni strani pod podobo sv. Janeza je krasna podoba sv. Frančiška Asiškega s sklenjenimi rokami in očmi v nebo uprtimi. V sredi med tema podoboma je glavna podoba altarja, v naravni velikosti podoba rednika sv. Jožefa s svojim rejencem Jezusom v naročju, ki s povzdignjeno rokico kaže proti nebesom. Ta podoba lepo izraža pravičnost, modrost, pokorščino, delavnost in druge čednosti sv. Jožefa. Pod vznožjem sv. Jožefa je tabernakelj z lepo pozlačenimi vratci. Na eni strani tabernakelja je v reliefu lična podoba sv. Antona puščavnika, kako goreče oznanjuje besedo božjo, na drugi strani je v reliefu podoba sv. Frančiška Asiškega, kako ozdravlja bolnika. Nad vse ginljiva je malo nad altarno mizo podoba v pretresljivem reliefu: smrt sv. Jožefa, res, smrt pravičnega. Nad njegovo glavo je sklonjen Jezus, ki mu kaže s prstom desnice proti nebesom, kjer ga čaka plačilo za njegov trud, ob vznožju umirajočega Jožefa pa kleči sklonjena njegova deviška nevesta Marija, s svojo desnico drži desnico sv. Jožefa in se poslavlja od njega, z levico pa si zakriva svoje žalostne oči. Pretresljiv prizor za opazovalca, kako lepa je smrt pravičnega in misel se ti vzbudi: ko bi tudi moja smrt bila tako srečna. Celi altar je izdelan v okusnih, živih barvah, okrašen z lepimi okraski, stebriči; drugi deli altarja so pozlačeni in z naravnimi barvami marmorirani. In kdo je izdelal to umetno delo, ki jo občuduje človeški razum, in duha povzdiguje v nebeške višave? To je delo našega domačina, vrlega Slovenca, moža katoliškega mišljenja, gospoda Ivana Sojča v Mariboru, Reiserjeva ul. št. 26. To je drugi njegov altar za cirkovško župno cerkev, tretjega bo skoraj začel (altar sv. Ane). — Tujci prihajajo v naše kraje, priporočujejo in hvalijo svoje delo, pa menda ni najboljše znamenje umetnosti, ako mora mojster svoje delo hvaliti, temveč najboljše znamenje umetnosti in dela je, ako umetnost, ako delo mojstra hvali. In to je ravno pri gospodu Sojču. Da je njegovo delo izborno, sprevidijo tudi privandrani tujci, za to so mu nevošljivi dela, zaslužka in kruha. Tujci ne kupujejo ničesar pri nas, zakaj bi pa mi pri tujcih naročevali in kupovali, ker imamo domačine. V dejanju naj se pokaže „Svoji k svojim“, sama beseda nima nobene vrednosti, z denarjem pa se zalagajo tujci. Altarja v Cirkovcah, tabernakelja v Št. Vidu pri Ptuju in pa v Šmartinu pri Slovenjgradcu, podobe v Središču itd. jasno kažejo umetnost in zmožnost domačina gospoda J. Sojča. Gospod Sojč sicer nima premoženja, — pač pa pridne roke in bistro glavo. Častita duhovščina naj prihodnje naročuje posebno za cerkve le pri gospodu Sojču in bo zadovoljna, kakor bo tudi še ljudstvo zadovoljno z njegovimi umetnimi izdelki.

Domoljubni pevec. V Cirilovi tiskarni v Mariboru je izšla knjižica „Domoljubni pevec“, zbirka ljudstvu priljubljenih pesmi. Cena 1 izvodu 40 vin.

Mladim vojakom, ki bodo skoro šli služit cesarja, priporočamo, da si kupijo v Cirilovi tiskarni v Mariboru knjigo: „Krščanski vojak“, ki obsega krasne nauke za mladeniče-vojake. Slovenski mladenič, naroči si jo! En komad stane broširan 80 vin., trdno vezan 1 K 20 vin.

Primorsko.

Predrzni Lahi. V nedeljo, dne 14. t. m., so zborovali v Zadru laški dijaki z namenom, da ožive agitacijo za laško vseučilišče v Trstu. Po zborovanju so se vsuli dijaki in drugi udeleženci na ulico in klicali: Evviva Zara italiana! Na ulici je bilo več tisoč Hrvatov in Srbov, ki so hoteli preprečiti laško provokacijo in so s petjem in klici udušili laško izzivanje. Prišlo je do hudih spopadov. Palice so pele in kamenje je frčalo. Policija in orožništvo sta bili brez moči. Boj je trajal celo uro, dokler ni prišlo iz okolice mnogo orožništva na pomoč in ločilo obe ti stranki.

Spomlad se smehlja raz višav

in svet slavi cvetočo spomlad leta. Nobeden čas pa za zdravje ni opasnejši, kakor ravno spomlad in krvava potreba je, da se zavaruje pred prehlajenjem. Temu prideš v okom, če vzameš s sebo na sprehod Faysove pristne mineralne Sodenske pastilje. Škatljica stane le K 1.25: pazi pa na ime „Fay“ ter odklanjaj ponarejanja. Nadalnja znamenja: Uradno potrdilo županstva Sodena ob T. na belem papirčku.

Narodno gospodarstvo.

Avstrijsko vinarsko društvo priredi dne 22. septembra na Osterbergerjevem posestvu v Domajni v zgornjih Halozah praktičen pouk o razstreljavanju zemlje bodisi za rigolanje vinogradov, kopanje drevesnih jam, ali za rahlanje zemlje v starih sadovnjakih in podiranje gozdnih dreves ter izkopavanje drevesnih šotorov z novim, „Dinamon I“ imenovanim razstreljivom, ki je samoobsebi tako brez vsake nevarnosti, da se razpošilja celo s pošto, vendar pa ima veliko večjo razstreljivno moč, kakor navadni smodnik. Ker je želeti, da bi si te gotovo zelo zanimive in koristne poskuse ogledali tudi naši kmečki posestniki, viničarji in delavci, zlasti iz Haloz, jih nujno vabimo k obilni udeležbi.

Moka se bo pocenila. Nesreče na Ogrskem, ki so vsled poplave opustošile žitna polja, so v prvem hipu neznosno dvignile cene žitu in moki. Kapitalisti so računali, da bo vojska na Balkanu še dolgo trajala. Vreme se je na Ogrskem zjasnilo in pokazalo se je, da je povišanje cen žitu neprimerno, ker se je kljub nesrečam še vendar pridelalo zelo veliko in prav lepega žita. Tudi balkanske razmere se bližajo mirni razrešitvi in umljivo je, da kapitalistom pšenica ne gre po volji v klasje. In prav je tako. Največ kruha se porabi v prehrano ljudstva in prav je, da je vsaj kruh po primerni ceni. Gotovo bo ta vest razveselila posebno ubožnejše ljudstvo.

Nemško-avstro-ogrska gospodarska zveza. Poskusimo s slovensko-hrvaško gospodarsko zvezo in vlada nas bo lepo nagnala, če pa bi hoteli ustanoviti recimo slovensko-hrvaško-srbsko gospodarsko zvezo, pridemo pred dunajsko poroto kot veleizdajalci! To seveda ne velja za naše Nemce, ki so v Lipskem ustanovili nemško-avstro-ogrsko gospodarsko zvezo s sedežem v Berolinu in izvolili za predsednika te-le zveze dr. Paascheja. Navzoči pa so bili pri tej res famozni zvezi avstro-ogrski konzul v Lipskem, zastopniki nemških in nekaterih avstrijskih trgovskih in obrtniških zbornic, zastopniki zveze industrijalcev in Hanze. Iz Avstrije so bili navzoči: zastopnik trgovinskega muzeja, zastopnik avstrijske eksportne družbe, zastopnik avstrijskih trgovcev, zastopnik nižjeavstrijskega obrtniškega društva, zastopnik državne zveze avstrijskih obrtniških društev, zastopniki velikih bank in celo avstrijskih državnih železnic! Šlo je, kakor je izjavil Paasche, za ureditev medsebojnih trgovinskih zvez, toda takoj se je pokazalo — konjsko kopito, ki je naperjeno proti avstrijski slovanski industriji, zlasti z ozirom na balkanske države. Ta nemško-avstrijska gospodarska zveza naj bi imela odločilno besedo pri pripravi in sklepanju trgovsko-političnih pogodb. Da se je raztezala razprava zlasti na Balkan, je brez dvoma, dasiravno tega oficijozne brzojavke ne povedo. K zvezi je pristopilo tudi mnogo navzočih firm. Avstrijsko židovsko časopisje te gospodarske zveze ni posebno veselo, ker vidi v njej samo pripomoček za razširjenje nemškega, to je rajhovskega trga na Balkanu. Strogo nacionalno avstrijsko nemško časopisje jo pa pozdravlja, ker pričakuje, da bo napravila gospodarsko moč celokupnega nemštva v osrednji Evropi nepremagljivo. Zborovanju v Lipskem bo sledilo v kratkem zborovanje v Avstriji.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne **Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi**

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racijonelnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznalna pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerijah in parfumerijah itd Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev. 43

Stanje sadonosnikov in vinogradov. Dunajsko poročilo pravi: V posameznih provincah naše države je letos stanje sadonosnikov in vinogradov zelo različno. Zgodnjega sadja letos skoraj v nobeni provinci ni bilo, ker so pozeble v aprilu breskve in marilce. Tudi orehi so pozebli in špekulanti zamorejo letos tozadevno storiti z konzumenti, kar hočejo. Za zgodnje sadje so se morale letos plačevati ogromno visoke cene. Jabolka in hruške so v krajih, ki so bolj pozni, dobro obrodile. Pridelovalci sadnega mošta so letos na boljšem, kakor vinogradniki, ki še ponekod niti toliko ne bodo pridelali, kolikor ga rabijo za dom. Trta je bila spomladi vsled mrazu preveč prizadeta, najhujše seveda v mesecu aprilu. In ker je pognalo mrazovje sok v trti nazaj, so bili uničeni vsi grozdni nastavki in le nekaj malo vinskih okrajev na Zgornjem Avstrijskem, Štajerskem in na Moravskem ima zaznamovati nekaj boljšo vinsko trgatev. Tudi na Ogrskem bodo imeli letos slabo vinsko letino, sicer je pa še ta odvisna od vremena. Če ostane v septembru in oktobru trajno suho in toplo vreme, se bo v vinogradih še veliko popravilo. Še vsak lep jesenski dan bo prinesel novih upov, ker je listje še sveže in tudi peronospora in oidij sta še precej prizanesla.

Letos je slaba letina in bo marsikdo premišljeval, kje bi vzel denar, da bi kupil potrebno obleko in perilo za svojo družino. Ni to lahka reč, posebno kjer je številna obitelj, pa malo dohodkov. Da bo vsakdo lahko za malo denarja dobil veliko dobrega blaga, se priporoča, da se obrnete na Prvo slovensko spodnještajersko razpošiljalno J. N. Šoštarič v Mariboru, Gosposka ulica št. 5. Pri omenjeni tvrdki dobite v veliki množini ostanke raznega blaga po neverjetno nizki ceni, na primer 20 metrov ostankov belega platna za K 8.—, 20 metrov platna posebno močnega K 9.—, 20 metrov zelo finega K 11.—, ostanki druka, 20 metrov, močnega, K 8.60, 20 metrov posebno močnega K 10.—, 20 metrov zelo trpežnega K 12.—. Za iste cene se dobijo tudi drugi ostanki, kakor pisano platno (oksford), cajg, levantin, kambrik, parhet itd. Ostanki so dolgi od 2—7 metrov. Naročila nad 20 K se dopošljejo franko.

Razgled po svetu.

Plinova cev — eksplodirala, 14 oseb mrtvih. Dne 14. t. m. je v Koburgu na Nemškem eksplodirala plinova cev. Eksplozija je bila tako silna, da je porušila eno hišo, v kateri je bilo 14 oseb, ki so našle pod razvalinami grozno smrt. Do sedaj so izkopali iz razvalin 8 oseb, 6 mrtvih se pa še nahaja pod razvalinami.

Katastrofa. Pri vasi Šimbark v bližini Krakova v Galiciji se je dne 16. t. m. pogreznil cel gozd v obsegu 80 oralov, s sedmimi hišami. Na mestu, kjer je poprej stal gozd, se je pojavilo sedaj malo jezero. Prebivalci pogreznjenih hiš so se še pravočasno rešili.

Za morilca Kunschaka je prosila žena umorjenega poslanca Schuhmeierja. Svojo prošnjo je naslovila na pravnega ministra in povdarila, da je njena želja, da bi Kunschak ne bil obešen. Tako želi žena tudi v smislu svojega moža Schuhmeierja, ki je bil kot poslanec vedno proti smrtni kazni.

Berolin štirimilijonsko mesto. Sedaj šteje Berolin 3,970.664 prebivalcev. Računajo, da bo to mesto štelo koncem letošnjega leta polne štiri milijone prebivalcev.

Nesreča na ribniku. V Csik-Seredi na Ogrskem se je vozilo v lahkem čolničku po ondotnem 4 metre globokem jezeru sedem oseb, in sicer: odvetnikova soproga Bogaty z majhnim otrokom, Kral in njegova soproga, okrožni zdravnik Nagy in 2 hčeri gozdarskega ravnatelja Jakaba. Naenkrat pade pa otrok gospe Bogaty v vodo; za njim skoči okrožni zdravnik Nagy. Odvetnik Bogaty, ki je stal na obrežju ribnika ter videl, da povzroča rešilno delo Nagyju težave, je tudi skočil v vodo, da mu pomaga. V čolnu je pa med tem že nastala zmeda in strah in vsi so popadali v vodo. Nagy je najpoprej rešil majhnega otroka, za tem vse ostale, ki so se borili z valovi, le gospa Kral je utonila. Odvetnika Bogatyja je prijel v vodi krč in je tudi utonil. Gospa Bogaty pa je umrla vsled velike razburjenost. Tudi Nagy je hudo obolel.

Svatba v avtomobilu. Kronika čudnih porok v Ameriki je bila te dni obogatena s poroko Winfielda Burrova Siftona z gospo Jeanno Donaldson Kirwanovo. Mladi par se je dal namreč poročiti v — avtomobilu na ulici ob svitu pouličnih svetilk. Nevesta, hči umrlega podpredsednika železnice „Erie“, je navzlic svoji mladosti — stara je namreč še le dvajset let — že izkusila v sklepanju ekscentričnih porok, kajti že leta 1910 je pobegnila svoji materi iz potovanja v Anglijo nazaj v Ameriko, kjer se je kar na nagloma poročila s kanadskim častnikom, ki je bil ravnotako „star“, kakor njegova nevesta, namreč 18 let. Toda poroko so proglasili za neveljavno in tedaj se je začela mlada „vdova“ ogledovati po drugem ženinu. Svatbena gostija pred poroko z drugim možem je obstojala iz ledove čokolade. Nato sta sedla ženin in nevesta v avtomobil ter se odpeljala v Milburne, kjer je ženin imel do duhovnikovega prihoda še toliko časa, da je kupil šopek, tako, da je bila svatba na cesti vendar le nekako — svečanostna.

Roman angleške baronese. V Budimpešti vzbuja veliko senzacijo sledeči dogodek: Cigan-muzikant je kupil eno izmed prvih kavarn in jo takoj plačal. Dal je za njo 275.000 K. Pa kako jih je dobil? In ravno to je roman. Gre za bogato angleško plemkinjo in njenega izvoljenca, primasa ciganske kapele z imenom Jancsi Kiss. Kiss je s svojimi cigani napravil več umetniških potovanj po Evropi. Pred delj časom so igrali v Švici v lucernskem hotelu „Bellevue“. Od tedaj je sedaj 6 let. Tedaj je med drugimi občudovala cigansko umetnost tudi imenitna angleška rodbina barona Dautona of Ross. Stari baron je bil dosluženi angleški general, ki je užival svoj pokoj s tem, da je potoval. Ta baron pa ima tudi hčerko, mlado baroneso of Ross, ki je pravi vzor modrooke, sloke angleške krasotice. Baronesi je kar najbolj ugajala zapeljiva ciganska godba, a še bolj ji je ugajal ciganski igralec. Cigan Jancs Kiss je črn kakor noč in ima oči kakor ogenj. Nekega dne ga je povabila rodbina po koncertu k svoji mizi ter se dolgo ž njim pogovarjala. Ko so se odpeljali, mu je baronesa obljubila, da mu bo pisala. In od tega časa sta si dopisovala. Z eno besedo, razvilo se je ljubavno razmerje, in baronesa je kar naravnost rekla očetu, da hoče cigana poročiti. Stari baron je sprejel to poročilo tako mirno, kakor more to storiti edino-le Anglež, toda ni dovolil, da bi se poročila. Mislil je, da se ji to polagoma izkadi iz glave. Toda baronesi to ni iz glave izpuhtelo. Zavračala je eno ponudbo za drugo. Ko pa ni mogla pregovoriti svojega očeta, je pobegnila s svojim izvoljenim sinom puste v Pešto. Tam si je takoj s ciganom ustanovila skupno domačijo. Nastal je škandal. Pomagati ni bilo več, na kar je baron of Ross s svojo ponosno soprogo napravil to, kar se more v takih razmerah napraviti. Dovolila sta, da cigan vzame baroneso. Da bi pa njun zet ne moral igrati po hotelih, so dali roditelji mlademu parčku potrebna sredstva, da sta si kupila kavarno „Opero“ blizu budimpeštanske ljudske opere. To kavarno, kjer je zdaj kavarničarka bivša angleška baronesa, obiskujejo najboljši krogi in kavarna donaša prav lepe dohodke.

Listnica uredništva.

Dobrna: Ker v veselje nas vseh gre, ne zasluži, da bi se ga še spominjali. Pozdrav!

Listnica upravništva.

Marija Nazaret in Mozirje: V našem ekspeditu pošiljamo list redno. Obrnili smo se na poštno upravo. Če se pripeti še kaka nerednost, sporočite nam takoj! — Č. g. Blumer, kaplan: Poravnano do 1. aprila t. l. Pozdrav!

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno.

(Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	„ 4·—
14 karatne zlate ure za gospode	„ 40·—
Srebrne ure	K 6·50
Srbrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	„ 9·50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	„ 13·—
Ploščnate ure iz kovine	„ 6·—
Srebrni pancer-verižice	„ 2·—
14 karatne zlate verižice	„ 20·—
Amerikanske zlate double-ure	„ 10·—
Goldin Roskopf ure	„ 4·—
Prave železničarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idoče	K 5·—
14 karatne zlate ženske ure	„ 19·—
Viseče stenske ure na nihala	„ 10·80
Kuhinjske ure	„ 2·40
Budilke	„ 3·—
Budilke z dvojnim zvoncem	„ 3·50

A. Kiffman, Maribor M. 49

Velika tovarniška zaloga ur, zlat ine in srebrnine.

Malisno štupo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, koruzno slamo od storžev,

smrekove storže, vinski kamen,

želod, krompir, sploh vse deželne pridelke kakor tudi petroljevske in oljnate sode, ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino, maslo itd.

Veletrgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc Celje

Graška ulica št. 22.

Naznanilo otvoritve.

Cenjenemu občinstvu mesta Maribora in okolice javljam, da sem prenovil in prevzel prostore trgovine gospoda Jos. Reichenberga **v Koroški cesti št. 7** (zraven Cirilove Tiskarne) ter nadalje izvršujem

trgovino s specerijskim blagom, s potrebščinami za vojaštvo ter s perilom za delavstvo.

Prizadevajoč si postreči cenjenim odjemalcem le s svežim in dobrim blagom, prosim za obilen obisk z odličnim spoštovanjem **Jos. Reichenberga naslednik**

Karl Puch, Maribor

176 **Koroška cesta 7.**

Vedno svežo špecerijsko blago ter vsakovrstne

sveče za cerkve

ima v zalogi po najnižjih cenah in kupuje **deželne pridelke**

Franc Kolenc

trgovec

Celje - Narodni dom.

Franjo Duchek

svečar in mediČar v Mariboru

Viktringhof ulica

priporoča velec. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnih sveč, kot voščenih, namiznih in mili sveč ter voščenk.

Postrežba točna! Nizke cene!

Najboljši in najcenejši klobuki

se dobijo samo pri

Fr. Placotta : Ptuj,

Minoritski trg 4.

Nasproti slovenski cerkvi. — Popravila točna. Solidna postrežba. 95

Velika narodna trgovina

Karol Vanič, Celje

Narodni dom

priporoča **bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga,** posebno krasne **novosti za ženske in moške obleke po zelo znižani ceni!**

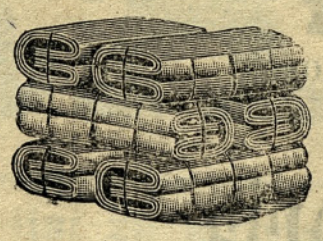

Ostanki pod lastno ceno

Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago!

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

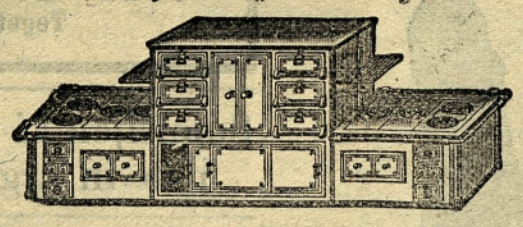

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastonj.

Ni treba si glavo treti!

Najboljše špecerijsko blago, zanesljiva kaljiva vsakovrstna

Semena

voščenih in drugih vrst sveč, dobivate zajamčeno solidne postrežbe pri staroznano tvrdki!

Milan Hočevar Celje

tik farne cerkve.

Priporoča se Vam za nakup

Precizijske ure!

Lastna tovarna!

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte veliki cenik, dobite ga zastonj in poštnine prosto.

Svetovna tvrdka. Na tisoče zahval.

Pridobivajte nove naročnike!

Prevzetje lekarne „Pri zamorcu“

Maribor, Glavni trg štev. 3.

Naznanjam slav. občinstvu, da sem prevzel lekarno g. E. Taborsky-a, ter isto s svežimi lekarniškimi potrebščinami, s tu- in inozemskimi specialitetami bogato založil.

Prosi in se priporoča za mnogobrojni obisk

Dragotin Raymann, lastnik lekarne

„Pri zamorcu“ Maribor - Glavni trg štev. 3.

Važen oglas „Slovenske Straže“! Čitajte!

V današnjih težavnih razmerah **zamorete obogateti** le s

Turška srečka

je v to svrho prva in najpriporočljivejša srečka,

ker ima šest žrebanj vsako leto,

ker znašajo glavni dobitki vsako leto **400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000 zlatih frankov.**

ker vsake srečka **mora** zadeti najmanj 400 frankov.

ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici,

ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnega vplačevanja,

ker znaša mesečni obrok samo **4 krone 75 vinarjev,** in

ker zadobi kupec še po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

Prihodnje žrebanje se vrši **dne 1. oktobra 1913!**

Ena turška srečka in ena srečka italijanskega rudečega križa z 10 žrebanji vsako leto, na mesečne obroke po samo 6 kron.

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ gospod Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Sprejmejo se marljivi sotrudniki pod ugodnimi pogoji.

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica 7 — podružnica Rotovška ulica 2.

Spomladna in poletna sezona:

Nahrbtniki (Rucksäcke) v veliki izberi po raznih cenah.

Čaše iz papirja in aluminija.

Za veselice: konfeti, serpentine, papirnati krožniki, servijete.

Lampijoni, predmeti za šaljive pošte in srečolove.

Tovarniška zaloga šolskih in pisarniških potrebščin.

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov in vseh tiskovin za urade.

Nagrobni venci in traki.

Dopisnice savinjskih planin in druge.

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba.

Slovenci! Zavedajte se!

J. Ravnikar Celje

Graška ulica štev. 21.

Trgovina s špecerijskim blagom

Glavna sl. zaloga in velika izbira kranjskega vrvarskega blaga, n. pr. štrang, uzd, vrvi, štrikov za perilo, mrež za seno in za otroške postelje itd.

Točna in solidna postrežba.

Vedno sveža žgana kava

Trgovina z moko in deželnimi pridelki

Glavna slov. zaloga suhih in oljnatih barv, čopičev, firneža in lakov.

Kupujem po najvišji ceni deželne pridelke, vosek in vinski kamen.

Točna in solidna postrežba.

Zaloga rudninskih voda

Na drobno in na debelo!

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. — **Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem.** Za varnost vlog jamčijo okraji: **Šmarje, Šoštanj, Sevnica, Vransko in Gornjigrad in rezervna zaklada,** katera znašata že nad **350 000 K.** Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

4 1/2 %

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove **30 000 K,** za napravo potov **5.000 K,** različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole **12.000 K,** za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene **6.000 K,** hranilnico ustanovivšim okrajem izplačala okolo **45.000 K,** za dobrodelne namene, skupno tedaj nad **100.000 K.**

Sprejema tudi hranilne knjižice

drugih, posebno **neslovenskih** denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Nagnit krompir

in druge gomoljnice se zamorejo z uporabo našega

Gloria-Separatorja

dobro in brez nevarnosti uporabljati za krmljenje.

Izdelan iz kovanega železa. — Posebni vložki za kuhanje perila.

Ceniki zastonj in franko.

Gloria-Separator družba z o. z.

Dunaj XII/1.

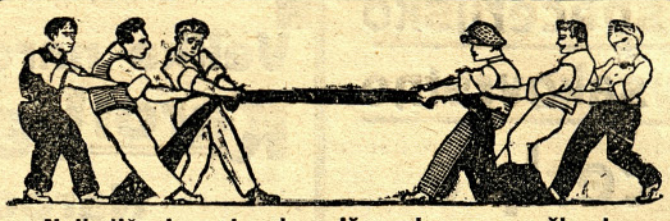

Najboljše in najmodernejšo sukno za moško in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje

Jugoslovanska razpošiljalna **R. Stermecki** v Celju št. 301.

Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštnine prosto.

Redka priložnost

1000 komadov flanelodej široke 1 20 cm, dolge 1·50 cm

po K 1·50.

Priporočam tudi svojo **veliko** zalogo zimskega blaga za moške in ženske obleke po jako **nizkih cenah!**

Pričakujoč obilnega obiska se beležim

Jožef Ullaga, Maribor ob D.

Tegetthoffova cesta št. 21.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah in trgovinah list „Straža“.

12/2 ali 6/1 ali 1 velika popotna steklenica K 5·60.

Pri večjih naročilih mnogo ceneje.

Thierry-a Balzam

edino pristen. Nedosežen uspeh pri vseh boleznih na dihalnih organih, pri kašlju, hripavosti žrelnem kataru, pljučnih boleznih, slabem prebavljanju, slabostih, želodčnem krčn itd. Zunaj pri vseh boleznih v ustih, zobobolu, pri opeklinah in izpuščajih itd.

Thierrya- centifolijsko mazilo je zanesljivo še pri tako starih ranah, oteklinah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa, napravi vsled tega dostikrat operacijo nepotrebno. 2 dozi 3 K 60 v.

Lekarna k angelju varuhu

A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Ledenica in vsa priprava

za zalogo piva se prihodnje leto da prostovoljno na več let v najem ali se pa proda; je v dobrem stanu in se da iz nje narediti stanovanje za kakega rokodelca ali penzionista; tudi nekaj zemljišča je zraven, pri postaji Poličane, plačilo na večletne obroke. Zze se pri **Gajšeku v Poličanah.** 189

Odda se služba cerkovnika in organista

pri sv. Roku na Selah pri Slovenjgradcu z 1. okt. t. l. Prednost imajo obrtniki.

Ure

Točna postrežba!

Dobro. Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov ceniki zastonj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remoat.-ura	K	3·50
Pristna srebrna ura	K	7·—
Original omega ura	K	18·—
Kuhinjska ura	K	4·—
Budilka, niklasta	K	3·—
Poročni prstani	K	2·—
Srebrne verižice	K	2·—

Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatnino in srebro.

Pozor! URE

repasirane s pismenim jamstvom:

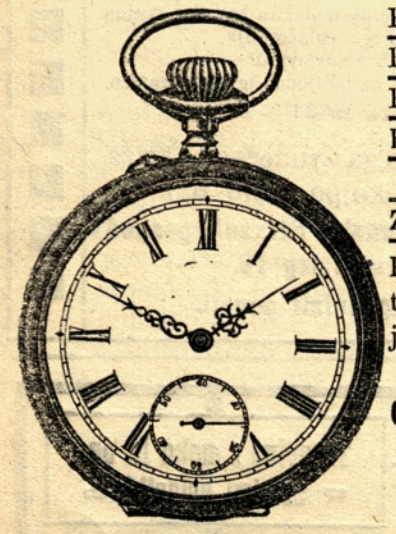

Pristna srebrna ura	K 7·—
Pristna srebr. ura ženska	K 7·—
Pristna srebrna verižica	K 2·—
Pristna srebrna verižica damska	K 3·40
Zlata ura	K 28·—

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodajal repasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39

Cementna dela

kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita, mejnike, sobe za plote, cevi za kanale in druga **dela iz betona** izvršuje točno in po nizki ceni.

Ferd. Rogač, Maribor

zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materijala **Fabriksgasse 17** (blizu frančišk. cerkve). **Telefon št. 188.**

IVAN TEMERL

stavbeni in strojni ključavničar, **Maribor,** Brunngasse 6, tik hotela „Mohr“,

prevzame montiranja vsake vrste, ter popravila parnih strojev, parnih napeljav, sesalnih napeljav, brizgaln vsake vrste, trugarska dela iz železa in kovine. 97 Točna postrežba.

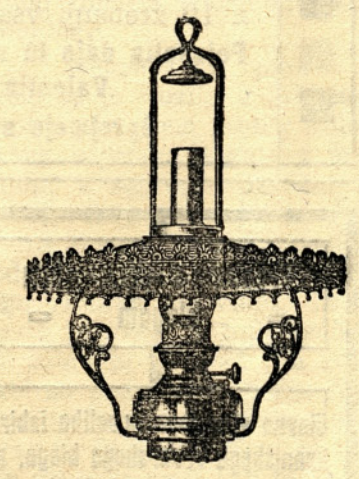

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4½%, proti trimesečni odpovedi po 4¾%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsacega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošt. hran. polož. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5¼%, na vknjižbo in poroštvo po 5¾% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. **Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.**

Stolna ulica štev. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Založnik in izdajatelj: Konzorcij „Straža“. Odgovorni urednik: Lav. Kemperle. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.